

BOTANICKÁ

hlavního města Prahy

2013

ZAHRADA

BOTANICKÁ
hlavního města Prahy

ZAHRADA

OBSAH

1	OHLÉDNUTÍ ZA ROKEM 2013 Mapa pozemků botanické zahrady k 1. dubnu 2013
2	TIRÁŽ, ČLENSTVÍ V ODBORNÝCH INSTITUCÍCH A ORGANIZACÍCH
3	ODBORNÁ ČINNOST Sbírky Botanické zahrady Hon Ba Konsorcium botanických zahrad EU Valná hromada Unie botanických zahrad ČR Genofondy rostlin v zahradní tvorbě CITES Laboratoř Databáze Florius Odborná knihovna
4	REKREAČNĚ ESTETICKÁ ČINNOST Návštěvnost Akce Propagace Kořeny osobností QR stezky
5	EDUKAČNÍ ČINNOST Projekt Zahrada Spolupráce a partnerství Vzdělávání
6	HOSPODAŘENÍ Hlavní činnost Doplňková činnost Svatby
7	VINICE SV. KLÁRY, VÍNO ROČNÍKU 2012

8	STAVEBNÍ ČINNOST
9	TECHNOLOGIE
10	PODĚKOVÁNÍ, TÝM BOTANICKÉ ZAHRADY
11	MEDIÁLNÍ PARTNEŘI A SPONZOŘI

1 OHLÉDNUTÍ ZA ROKEM 2013

„Rok 2013 byl znovu rokem
velkého vypětí a budování,
opět jsme výrazně pokročili
k naplnění Generelu rozvoje.“

Vážení přátelé Botanické zahrady hlavního města Prahy, od 1. dubna, kdy jsme zahájili čtyřicátou čtvrtou sezónu, má botanická zahrada novou zřizovací listinu. Pozemky, které zahrada ve svém vývoji nepotřebuje (například lesní porosty mezi Velkou skálou a údolím potoka Haltýř nebo zvláště chráněná území) se podařilo vrátit hlavnímu městu. Zahrada se od dubna výrazně zmenšila, zbavila se všech nepodstatných ploch mimo expozice. Můžeme tak nasměrovat všechny síly k budování expozičních ploch a neplýtvat silami na obhospodařování lesů nebo zvláště chráněných území přírody, na nichž nikdy expozice vybudovány nebudou.

V podstatě po celý rok probíhala výstavba nového zázemí pro zahradníky, kterému podle jeho výsledné podoby říkáme Statek. Skrumáž všemožných budek a přístavků, v nichž již více než dvacet let měli své zázemí zahradníci obhospodařující severní expozice, nahradila moderní budova s kvalitním zázemím pro zahradníky.

Listopadová kolaudace Statku potěšila nejen zaměstnance, ale i návštěvníky, kteří v něm našli kvalitní a bezbariérové sociální zázemí. Další část botanické zahrady se tedy mohla zbavit mobilních toalet, které zdejší expozici rozhodně nezvelebují.

Jak již bylo řečeno v úvodu – těžišťem rozvoje botanické zahrady se v roce 2013 stala její severní část. Sezónu po sezóně se zvyšuje počet návštěvníků, kteří tudy do zahrady přicházejí. Původně marginální nástupní místo se stalo hlavním vstupem. Což je dobře, protože se tím velice ulehčí dopravně přetížené Troji. Naším cílem je, aby do pěti let téměř všichni návštěvníci přicházeli do zahrady severním vstupem.

I z tohoto důvodu byla zkapacitněna pokladna SEVER. Směrem k parkovišti bylo vybudováno předpolí s mlatovým povrchem a osázeno kultivary jórovců, které budou již příští jaro a léto poskytovat při vstupu blahodárny stín. Pokladna byla směrem do expozic rozšířena o pergolu, na niž navazuje široká promenáda odcloněná od kompostu gabionovými zídkami a trelážemi na popínavé rostliny. Protože se

stavba odclonění kompotu se protáhla až do druhé poloviny listopadu, čeká nás osázení atraktivním sortimentem plaménků až na jaře. Nicméně rozšířením pokladny, promenádou s množstvím mobilní zeleně a odcloněním kompostu vznikl důstojný nástup, který bude v letech příštích doplněn i o budovu ředitelství a menší plánované skleníky. Kompost ze strany promenády se podařilo uklidit před zraky návštěvníků za gabiony a treláže, ale bylo potřeba zkrátit

Mapa pozemků Botanické zahrady k 1. dubnu 2013

- pozemky ve správě BZ
- pozemky, které BZ od 1. dubna 2013 nespravuje
- nedořešené vlastnické vztahy k pozemkům, soukromé pozemky
- hranice expozic

Výstavy ve venkovních
expozicích vždy lákají

i jeho jižní stranu, která se rozpínala až do lipové aleje, která vznikla jaksi neplánovaně v sedmdesátých letech minulého století založením nepotřebných lípek firmou, jež budovala v hlavním městě komunikace. Na sezónu odložené lípy zde zůstaly natrvalo a za více než třicet let narostly do úctyhodných rozměrů. Proto jsme se rozhodli lipovou alej zpřístupnit veřejnosti. Bylo nutné zkrotit příliš bujný kompost, po obou stranách aleje založit nové záhony trvalek a okrasných keřů a dát této výsadbě nějaký smysl. Alej musí mít cíl, musí někam vést. Krásnou náplň našel od plotu nikam vedoucí aleji dala výtvarnice Adriana Skálová, s níž dlouhodobě spolupracujeme. Lipovou alej se rozhodla věnovat velkému čínskému básníkovi mistru Li Po a zakončit ji altánkem s úryvkem jeho básně. Od altánku byl ve výsadbě vytvořen průhled na Pivoňkovou louku na instalaci Čtvero ročních období, jež je také dílem Adriany Skálové a jejích kolegů. Vznikl tak ucelený komplex, který návštěvníkům nabídne další místa, na nichž je možné relaxovat.

Prvního dubna 2013 zahájila botanická zahrada svoji již čtyřicátou čtvrtou sezónu. Každý rok se k tomuto datu snažíme ještě více zkvalitnit prvky návštěvnické vybavenosti, a nejinak tomu bylo i v roce 2013. Na travnatou plochu pod foliovými skleníkami přibyla lehátka, ke vstupům nové slunečníky, a v lesních expozicích edukační prvek lesní piškvorky. Jaro 2013 bylo neuvěřitelně hektické – zima se protáhla až do jara, jaro se slilo s létem. Na velké výsadby dřevin nebyl čas. O to více jsme se snažili na podzim – během pouhých šesti týdnů – od konce října – do počátku prosince – bylo do expozic Lesní biotopy Severní Ameriky a Lesní biotopy východní Asie a Dálného východu vysazeno více než 120 kusů dřevin. K největším vysazeným dřevinám patřil statný exemplář magnolie velkolisté nebo velmi vzácně pěstované kašty bělavé. Bylo by zbytečné uvádět zde úplný jmenný seznam druhů, které byly vysazeny, víc než polovina z nich pochází z expedičních sběrů z Číny, jež se uskutečnily na počátku milénia. Jsou to taxony, které se pěstují velice zřídka

a návštěvníci se s nimi v jiných českých nebo středoevropských zahradách nesetkají. Velké jezero v severní části venkovní expozice patří k lákadlům botanické zahrady. Aby bylo jeho okolí ještě atraktivnější, rozhodli jsme se zrekonstruovat i s jezerem přímo sousedící rozsáhlý mokřad. Od roku 2000, kdy byl založen, byl zaplevelený přesličkou bahenní, kterou je téměř nemožné vyplít. Navíc na úkor rašelinových rostlin pokračovala sukcese různých druhů sítin a rákosu. Původně jsme se domnívali, že bude stačit strhnout svrchních několik desítek centimetrů rašeliny a doplnit ji o rašelinu novou. Stav expozice se bohužel ukázal mnohem horší, než jsme předpokládali. Nakonec bylo celé rašeliníště vybagrováno, stará rašelina zakompostována, expozice opravena a opatřena novou hydroizolací. Až na výsadby vhodných druhů rostlin, které proběhnou na jaře 2014, se podařilo do Vánoc uvést celou expozici včetně cesty, která ji po severní straně obkružuje, do důstojného stavu. Rekonstrukce rašeliníště nás i naše návštěvníky utvrdila

v tom, že v zahradě není nikdy nic napořád. Jednou založené expozice mají svůj vývoj – založení, dobu rozkvětu i pomalé stárnutí a čas nutné obnovy. I části zahrady, které se zdají jako zcela dokončené, dojdou do bodu, kdy je nutné změnit výsadby v nevábivé místo, jemuž místo rostlin vévodí bagr. I to k zahradě patří. O to je větší překvapení další sezonu, když se hromada bláta, hlíny a kamení opět změní v příjemné zákoutí nebo krásně nově osázený záhon. V souvislosti s rekonstrukcí rašeliníště vznikla nově i cesta přes trávník pod foliovými skleníkami a před těmito skleníkami zpevněný výstavní prostor, který si návštěvníci užijí až v roce 2014, kdy bude poprvé jeden z fóliovníků celou sezónu používán k výstavním účelům. Obrovský kmen dubu letního, který jsme začali nazývat Tesaříkův dub, má svůj původ v lednickém parku. Na své definitivní místo byl přemístěn v roce 2012. Ale až v roce letošním dostal informační panel pojednávající o celulózové dietě a o tom, jací živočichové se na něm „vyřádili“, a kterým sloužil za potravu či jim poskytl útočiště. Modely plodů a šišek zajímavých dřevin mají mezi návštěvníky své velké příznivce. V rozšiřování této unikátní galerie jsme pokračovali pořízením obrovského plodenství lípy srdčité, která je umístěna u vstupu do aleje mistra Li Po. Také autorem tohoto modelu je mladý sochař Jiří Němec. Z jeho dílny pochází i zajímavě tvarované posezení v horní části expozice Stráň, které pro jeho svébytný tvar začali návštěvníci okamžitě po dokončení nazývat „choroš“. V listopadu 2011 odstartovala rekonstrukce jezírka v Japonské zahradě, pokračovala celou zimu a vyvrcholila v předjaří 2012. V roce 2013 jsme na tuto rekonstrukci navázali úpravou kolem borovice Thunbergerovy, kterou zde v rámci projektu Kořeny osobností vysadila paní Madelaine Albrightová. Kolem této krásné borovice vzniklo kamenné moře. Tento svébytný architektonický prvek opravdu znázorňuje moře, v němž kvalitně upravený štěrk představuje mořskou hladinu a zajímavě tvarované kameny pak ostrovy. Dřeviny na ostrovech jsou stylizovány do podoby rostlin

formovaných vlivem nepříznivých klimatických podmínek. Kromě tvarované borovice doplnily kamenné moře ještě i tisy, zvonkovec, datyně či azalky. Před květnovou výstavou bonsajů byly dosazeny další dřeviny, kolem jezírka a meditační chýše a pak upraveno a o kamennou lucernu doplněno okolí Stewartie kaméliovitě, jejíž kmotrou se v roce 2012 stala naše nejznámější japonolozka, nestorka pěstování bonsajů a velká propagátorka zakládání japonských zahrad u nás, paní Věna Hrdličková. V nejstarší pro veřejnost zpřístupněné části venkovní expozice – v Ornametální zahradě – proběhla rekonstrukce cibulové skalky. Tento záhon téměř nedoznal změny od roku 1998 a rekonstrukci už si opravdu zasloužil. Záhon se bude na jaře příštího roku pyšnit stovkami drobných cibulovin, drobnými trvalkami i kolekcí českého šlechtění čarovníků smrku ztepilého. V rámci rekonstrukce jezírka v Ornametální zahradě prošly výraznou úpravou i břehové porosty. Na jaře 2014 bude jezírko opět velkým lákadlem nejen pro všechny milovníky vodní vegetace, ale také pro žáby a čolky, kteří se sem stahují z celé Troje, aby zde nakladli svá vejčička. Největší změnou si prošla výsadba kultivarů ocúnů, které již na podzim krásně kvetly v různých odstínech bílé, růžové až temně fialové. K expozici Stráň byla na jaře připojena plocha zcela zpuštělé zahrádky na pozemku 1253/4. Toto zanedbané území bylo vyčištěno od náletů, odpadků a různých budek, přístaveb a přístěnků, které jsou tak typické pro lidovou tvořivost na českých zahrádkách. Vyčištěná plocha byla zatravněna a připojena k expozici. Milovníci kaple sv. Kláry, která je součástí expozic botanické zahrady a tvoří dominantu stejnojmenné vinice, přivítali, že byla koncem března dokončena její rekonstrukce včetně opěrné zídky a vyhlídky. Kaple také získala nový nátěr a nad celou Trojou krásně žlutě září. Bohužel se ani v roce 2013 nepodařilo získat platné územní rozhodnutí na výstavbu nového sociálního zázemí na vinici.

Rozkvetlé dřeviny v jarním
slunci

Harmonie v Japonské zahradě

V srpnu jsme sice získali územní rozhodnutí, ale Městská část Troja proti němu podala odvolání. Nezbývá než doufat, že tento úkol splníme v roce příštím. Ani ve skleníku Fata Morgana jsme se nenudili. Na sklonku léta proběhla první etapa výměny polykarbonátového opláštění. Sukulentní a chlazená část skleníku tak získala novou střechu. Částečně zrekonstruována byla i štola, která spojuje sukulentní a nížinnou část skleníku a vede návštěvníky pod hladinu tropických jezírek. Chodba pod jezírky byla zvelebena již na jaře, návštěvníci se mohou o životě v tropických sladkovodních jezírkách dozvědět z nových informačních panelů, výmalba chodeb a podhledové bannery navozují iluzi, že jste opravdu pod vodní hladinou. Původně výdřevou zpevněná štola byla zrekonstruována na podzim, při rekonstrukci byla odvodněna, pohledový beton byl výtvarníky ze sdružení Kvadra upraven do podoby, která má přibližovat život pod zemí. Definitivní podobu získá tato část štoly až v roce příštím.

V roce 2013 pokračovaly i projektové práce na přístěnku pro subtropické rostliny. Výsadby, které jsou na záhonu před skleníkem, musí být každý podzim vyzvednuty a odvezeny. Protože jsou rok od roku statnější a přemísťování obtížnější, rozhodli jsme se pro vybudování přístřešku. Jak je z textu patrné, v roce 2013 jsme se v botanické zahradě rozhodně nenudili. A to jsem nezmínila stěhování kolekce cibulovin, změny v Expozici flory Středomoří a Turecka a mnoho drobnějších akcí. Věřím, že naši snahu ocenili i návštěvníci, kterých k nám do Troje zavítalo téměř 290 000.

Bidlová

Mgr. Věra Bidlová
ředitelka Botanické zahrady hlavního města Prahy

Prostá krása zurčící vody

2 TIRÁŽ, ČLENSTVÍ V ODBORNÝCH INSTITUCÍCH A ORGANIZACÍCH

Základní údaje o společnosti

Název

Botanická zahrada hl. m. Prahy

Adresa

Nádvoří 134
171 00 Praha 7 – Troja

Kontakty:

tel.: +420 234 148 111
fax: +420 233 542 629
e-mail: info@botanicka.cz
web: www.botanicka.cz

Výroční zpráva Botanické zahrady hl. m. Prahy 2013

Redakční zpracování

BcA. Veronika Podušková, DiS.
ve spolupráci s odbornými a ostatními odděleními Botanické
zahrady hl. m. Prahy

Vydal

Botanická zahrada hl. m. Prahy
Nádvoří 134, 171 00 Praha 7 – Troja

Datum vydání

březen 2014

Grafický design

Tomáš Glasberger / www.tomglas.cz

Fotografie

Archiv Botanické zahrady hl. m. Prahy

Copyright

Botanická zahrada hl. m. Prahy, 2014

ISBN 978-80-905198-4-8

Členství v odborných institucích a organizacích

**Botanická zahrada hlavního města Prahy byla v roce 2013
aktivním členem těchto organizací:**

Unie botanických zahrad České republiky
Svaz květinářů a floristů České republiky
Botanic Gardens Conservation International
European Botanic Gardens Consortium
The Indigenous Bulb Association of South Africa
The Botanical Society of South Africa
Royal Horticulture Society
American Orchid Society
Společnost českých a slovenských pěstitelů kaktusů
a sukulentů
SZO ČZS Saintpaulia

Botanická zahrada je výstavní zahradou Fleuroselectu.

Jako nezávislá mezinárodní organizace Fleuroselect testuje
nově vyšlechtěné, semenem množené odrůdy květin. Jen
nejlepší z nich mohou být vyznamenány zlatou medailí.
Botanická zahrada hl.m. Prahy jako výstavní zahrada orga-
nizace Fleuroselect vystavuje tyto šampióny mezi květinami
již 15 let. Oceněné odrůdy, označené speciálními bílými
jmenovkami s logem Fleuroselectu, mohou návštěvníci ob-
divovat ve vstupním prostoru Ornametální zahrady. V roce
2013 se mezi novými odrůdami stala hvězdou *Celosia ar-
gentea* var. *plumosa* 'Arrabona' a *Lewisia cotyledon* 'Elise'.

Sbírky Botanické zahrady

YUCCA THOMSONIANA
zimuvzdorný druh v roce 2013
bohatě zakvetl

Eva Smržová
Náměstkyně pro odbornou činnost

Eduard Chvosta
Hlavní zahradník

Sbírka sukulentních rostlin

Sbírka sukulentních rostlin zahrnuje přibližně 1 850 položek z Madagaskaru, kontinentální Afriky, Kanárských ostrovů, Sokotry, jihu USA, Mexika, Střední Ameriky a Austrálie. Nejedná se vždy o pravé sukulenty, ale jde i o xerofytní keře a stromy. V letošním roce se rozšířila o sedmadvacet druhů z výsevů, zde je třeba se zmínit o obohacení sbírky o vzácné *Pachypodium menabeum* ze semen nakoupených v roce 2012 na Madagaskaru. Nákupem dalších 141 kusů dvaadvaceti druhů sukulentů z Madagaskaru jsme získali další rostliny, které ač pocházejí z kultury, mají známý původ.

Sbírka slouží nejen k expozičním účelům a výstavní činnosti, ale hlavně ke konzervaci genofondu, proto je hlavním zájmem získávání rostlin se známým původem a ve větším množství exemplářů jednoho taxonu.

Xerofytní rostliny vystavujeme v expozici Severoamerická polopoušť, sukulentní části skleníku Fata Morgana a na záhonu před tímto skleníkem. V roce 2013 jsme využili rostlin rovněž na výstavě kaktusů a jiných sukulentních rostlin, která se koná v dvouletých intervalech.

Expozice Severoamerické polopouště byla obohacena o nové zimuvzdorné taxony z rodů *Yucca*, *Agave* a *Opuntia*. Rostliny jsou dopěstovány se sběrů expedice Botanické zahrady.

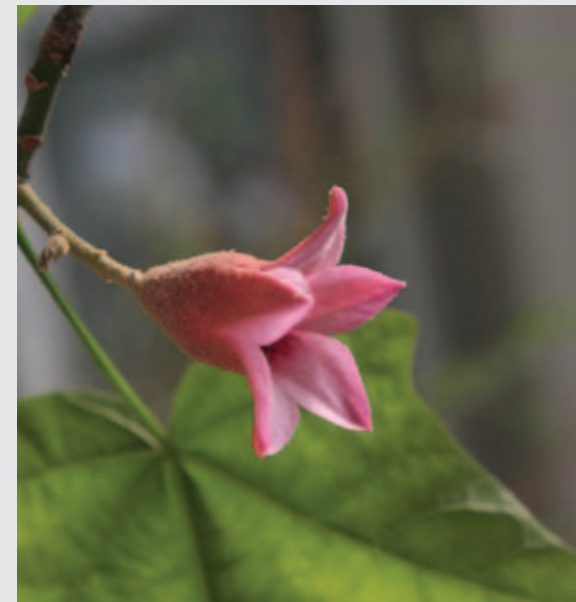
YUCCA FILAMENTOSA, rostliny
vypěstované ze semen z USA

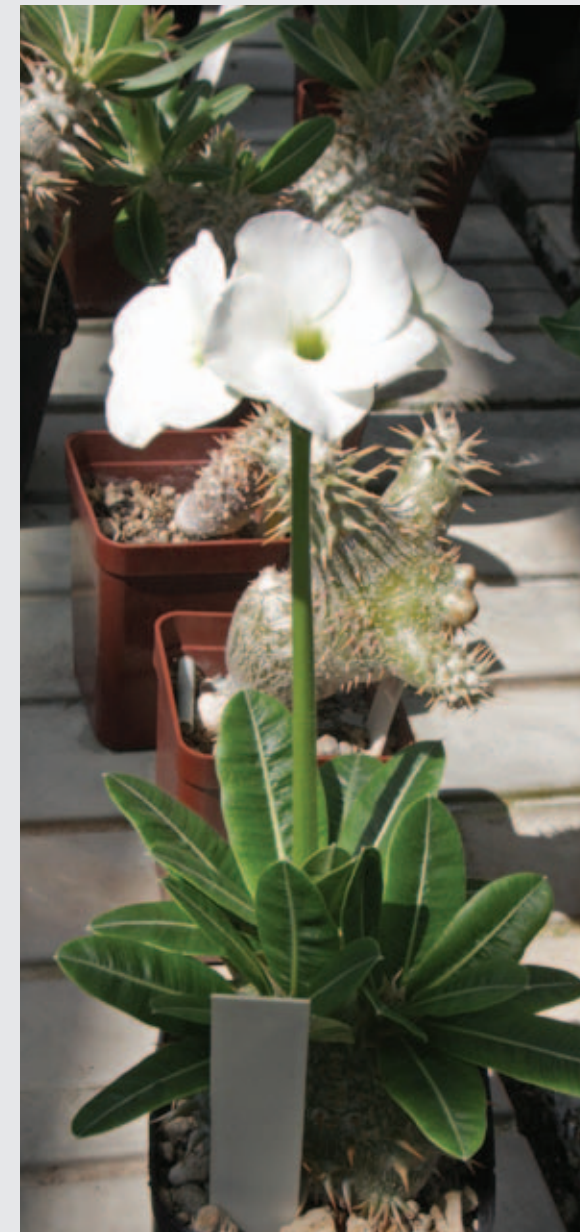
Tento exemplář
madagaskarského druhu
ALLUAUDIA PROCERA
z endemické čeledi **DIDIERACEAE**
pěstujeme v zázemí. Tento druh
kvete v kultuře celkem vzácně,
na výstavě kaktusů a jiných
sukulentů vykvetl poprvé.

Vzácný druh z čeledi
APOCYNACEAE ADENIUM
SOMALENSE roste v africké části
expozice již od počáteční výsadby
a každoročně kvete.

Mohutný australský strom
z čeledi **MALVACEAE**
BRACHYCHITON BIDWILLII vykvetl
v roce 2013 poprvé.

ALOE ALBIFLORA, drobný
endemický druh z Madagaskaru,
kvete ve skleníku každoročně.

Jihoafrické **PACHYPODIUM**
SUCCULENTUM jsme získali jako
vzrostlou rostlinu, pěstujeme ji
v zázemí a vystavujeme kvetoucí.

PACHYPODIUM EBURNEUM
z Madagaskaru je ještě
neustálený druh s velkou
variabilitou i v barvě květů.
Tento semenáč vykvetl poprvé
v tomto roce.

Většina druhů endemického
madagaskarského rodu
UNCARINA kvete žlutě. Druhy
s bílými květy se vystavují
poměrně vzácně. Na snímku je
UNCARINA LEPTOCARPA.

Sbírka rodu **TILLANDSIA** čítá
kolem 600 položek. **TILLANDSIA**
TECTORUM z Peru se běžněji
pěstuje až v posledních letech.

Rok 2013 byl mimořádně plodným
rokem hlavně v případě rodu
UNCARINA. Ve skleníku Fata
Morgana kvetly a plodily všechny
druhy. Výjimkou nebyla ani
UNCARINA PERRIERI, vzácně
pěstovaný druh.

Alena Nováková Kurátorka letniček, dvouletek, balkonových rostlin a cibulovin

Letničky

Letničky se každoročně objevují na centrálním záhonu až v druhé polovině května, aby v letních měsících explozí barev a tvarů zpestřily střed Ornametání zahrady. K osázení záhonu o rozloze přibližně 700m² je třeba v předjaří vypěstovat ze semen téměř pětadvacet tisíc sazenic. Z pěti set vystavovaných druhů a odrůd tvořily bezmála pětinu původní botanické taxony, které jsme získali vlastním sběrem, výměnou s jinými botanickými zahradami nebo nákupem semen sbíraných na původních lokalitách. K zajímavostem, které se v kultuře běžně nevyskytují, bezesporu patřily druhy *Gazania lichtensteinii*, *Arctotis gumbletonii*, *Cotula turbinata* či *Osteospermum vaillantii*. Tyto jihoafrické rostliny navíc doplnily expozici připomínající stoleté výročí založení botanické zahrady Kirstenbosch v Kapském městě, kterou jsme připravili ve spolupráci s velvyslankyní Jihoafrické republiky v rámci Afrického léta v naší botanické zahradě. Kromě stálíc v sortimentu letniček se návštěvníkům představily i úplné novinky, z nichž ty nejlepší mohou získat zlatou medaili. Mezinárodní organizace Fleuroselect zvolila v roce 2013 šampionem mezi letničkami odrůdu *Celosia argentea* var. *plumosa* 'Arrabona', která hodnotitele okouzila trvanlivým, šarlatově červeným květenstvím připomínajícím peří exotického ptáka.

Jihoafrická letnička DIMORPHOTHECA SINUATA

Balkonové rostliny

Ke stovce tradičních balkonovek se podařilo doplnit padesátku afrických kopřiv (*Solenostemon*), které se mohou pochlubit nejpestřeji zbarvenými listy mezi všemi okrasnými rostlinami. Teplomilné druhy šalvějí (např. *S. patens*, *S. microphylla*, *S. greggii* či *S. guaranitica*) pocházející z expedičních sběrů i zahraničních školek se povedlo spojit do kolekce, která byla návštěvníkům botanické zahrady představena poprvé v počtu padesáti taxonů. Ke sbírce balkonových rostlin neodmyslitelně patří i pelargonie, jejichž dvě stovky šlechtěných odrůd tradičně zdobí střed Ornametální zahrady a společně se stovkou botanických druhů pěstovaných v zázemí tvoří jeden z nejpočetnějších rodů ve sbírkách botanické zahrady. Jejich výstava se uskutečnila již podruhé ve spolupráci se svazem Pelargonie Loděnice na přelomu července a srpna.

Pelargonium 'MRS. DUNBRILL'

„Kromě stálíc v sortimentu letniček se návštěvníkům představily i úplné novinky, z nichž ty nejlepší mohou získat zlatou medaili Fleuroselectu.“

Cibulnaté rostliny

Ve sbírce najdeme přibližně 1000 šlechtěných odrůd cibulovin. Největší počet z nich představují tulipány, narcisy, hyacinty a česneky, rozkvétající každé jaro v expozici cibulnatých a hlíznatých rostlin v Ornametální zahradě. Letos poprvé mohli návštěvníci obdivovat na této ploše i větší počet rostlin z jihoafrických rodů *Eucomis*, *Crocosmia* a *Acidanthera*, které se společně s lillemi a mečičky postaraly o barevný efekt v letních měsících. K podzimní barevnosti botanické zahrady již tradičně přispívají ocúny (*Colchicum*), které byly vysazeny v deseti velkých skupinách společně s kosatci, narcisy a nízkými astrami na zrevitalizované plochu u jezírka. Celková rekonstrukce potkala v roce 2013 i skalku s nízkými cibulovinami, kam se vrátily původní sasanky, talovníny, česneky, řebčíky, modřence a ladoňky. Pestrobarevný koberec by měly doplnit květy čtyřiceti nově vysazených odrůd nízkých narcisů, tulipánů, hyacintů, šafránů a kosatců sítkovaných v kombinaci se skalničkami a zakrslými dřevinami. Nejcenější část sbírky umístěná v zázemí představuje genofond běžných i vzácných botanických druhů původem ze Středomoří a Blízkého Východu (1000 taxonů) a Jižní Afriky a Střední Ameriky (600 taxonů). Letos poprvé nás svými květy potěšila například *Tulbaghia capensis* z málo pěstovaného rodu česnekovitých rostlin, z jehož dvaceti popsanych druhů je ve sbírce dobrá polovina.

SPARAXIS TRICOLOR

Iveta Bulánková Kurátorka hlíznatých rostlin

Do sbírek hlíznatých rostlin řadíme hlavně rozsáhlé sbírky kosatců (481 položek) a denivek (887 položek). Dále pak menší sbírky jako jiřiny (29 položek), mečíky (20 položek), kaly (44 položek), kany (5 položek), liliochvostce (18 položek) apod. V Ornametální zahradě u jezírka byla letos obnovena expozice bezkartáčkatých kosatců. Výsadba se rozšířila o nové kultivary sibiřských kosatců, kultivary kosatců ze skupiny kosatce žlutofialového, kultivary kosatce Kaempferova. V jezírku se nově objevily kultivary kosatce žlutého a louisianské kosatce, které se musí v době vegetačního klidu zazimovat. Sběrka kosatců tak byla rozšířena o několik desítek kultivarů z českého šlechtění a zajímavé novinky (63 cv.).

V termínu 23.–26. května 2013 proběhla výstava Květy pro Lidice, kde byla botanická zahrada jedním z vystavovatelů. Sortiment jiřin a mečíků byl i letos obohacen o několik nových kultivarů ze světového šlechtění. V geografickém celku asijská část byly vysázeny botanické denivky z expedičních sběrů v Číně. V severní části zahrady vedle expozice kosatců byla upravena plocha pro vystavení rostlin v nádobách, návštěvníci se tak například mohli seznámit s kompletní sbírkou kal. Sběrky byly prezentovány na konferenci Genofondy rostlin v zahradní tvorbě 24.–26. září 2013 (poster - Rod *Hemerocallis* ve sbírkách BZ hl. m. Prahy, poster - Rod *Iris* ve sbírkách BZ hl. m. Prahy).

Expozice denivek v severní části
botanické zahrady

IRIS BARBATA ELATIOR 'CANGAN RED'

Pivoňky

Na podzim proběhla na pivoňkové louce rekonstrukce vybraných záhonů a přesadba bylinných a dřevitých pivoňek z důvodu uvolnění plochy kolem nového pavilonu Li Po.

PAEONIA SUFFRUTICOSA 'MONSIEUR ANTOINE RIVIERE'

PAEONIA LACTIFLORA 'NEON'

Jan Ponert

Kurátor tropických rostlin

Sbírka terestrických orchidejí

Sbírka se letošní rok rozvíjela spíše s využitím již získaných rostlin s minimem zcela nových přírůstků. Některé vzácné druhy se nám podařilo rozmnožit a řada rostlin se spokojeně rozrostla. V tomto směru stojí za zmínku zvládnutí kultury u nás vyhynulého tořičku jednohlízného (*Herminium monorchis*), který se nyní velmi rychle rozrůstá. K nejvýznamnějším přírůstkům dále patří semenáče několika druhů tořičů (*Ophrys*), které se nám podařilo rozmnožit výsevem *in vitro* ve spolupráci s Katedrou experimentální biologie rostlin PŘF UK. Významné je také určování rostlin, které již ve sbírkách byly přítomné, ale chyběla jim jména. Z takových nejvýznamnějších „objevů“ lze jmenovat *Gomphichis macbridei* či *Ponthieva parvilabris* z And, které obě kvetly v roce 2013 poprvé.

Chladnomilnějším druhům terestrických orchidejí přibyl nový expoziční prostor - zrekonstruovaný skalničkový skleník v ornamentální zahradě. Během roku 2013 jsme na několika rostlinách ověřili, že rekonstrukce splnila očekávání a vzniklá plocha je pro některé druhy, které dosud nemohly být vystaveny, velice vhodná. Jmenovat lze především rod *Pleione*, *Calanthe* či úzkolisté druhy rodu *Cymbidium*, které budou pro nadcházející sezonu výrazně doplněny.

Sbírka také slouží jako zdroj materiálu pro výzkum biologie orchidejí prováděný ve spolupráci s PŘF UK. Výsledky byly v uplynulém roce prezentovány na několika zahraničních vědeckých konferencích a publikovány dvěma vědeckými impaktovanými články. Sbírka také slouží jako studijní materiál pro studenty PŘF UK.

Tořiček jednohlízný HERMINIUM MONORCHIS, který je v ČR vyhynulým druhem.

Tořič OPHRYS PHRYGANAЕ původem z jižní Evropy.

„Během roku 2013 jsme na několika rostlinách ověřili, že rekonstrukce splnila očekávání a vzniklá plocha je pro některé druhy, které dosud nemohly být vystaveny, velice vhodná.“

Sbírka zázvorovitých a jim blízké příbuzných rostlin

Mnozí znají zázvor jako koření. Méně lidí již ví, že se jedná o velkou rostlinu s poměrně hezkými květy. V tropech celého světa roste řada více či méně podobných rostlin, ale jejich příbuzenské vztahy jsou stále zahaleny tajemstvím. Některé rostliny kvetou pouze několik málo hodin a i jejich samotné určení je tak značně problematické. Sbírka v botanické zahradě se nyní nerozrůstá, ale vzhledem ke svému jedinečnému rozsahu je významným zdrojem materiálu právě pro výzkum příbuzenských vztahů mezi různými taxony „zázvorů“. Zmíněný výzkum probíhá na Katedře botaniky PŘF UK.

GOMPHICHIS MACBRIDEI z amerických And je prakticky neznámou rostlinou.

Chladnomilné aronovité

Aronovité jsou kromě tropů významně rozšířeny také v mírných pásmech severní polokoule. V botanické zahradě nalezneme rostliny z asijských Himálají stejně jako ze severní Ameriky. Kostrou sbírky v botanické zahradě jsou však rostliny z Evropy a přilehlých oblastí mediteránu. Sbírký rodů *Arum* a *Arisarum* jsou největší v ČR. Letošní rok jsme sbírky záměrně nezšířovali, protože skleník, kde jsou umístěny, přestal být z finančních důvodů vytápěn a vhodná náhradní plocha v botanické zahradě není. Tyto rostliny totiž rostou v zimním období a vyžadují jednak teploty těsně nad nulou a také stálou vlhkost substrátu, které lze dosáhnout zapuštěním rostlin do pískového záhonu, ale nikoliv kultivací v plastových kontejnerech. Osud této sbírky je tak nyní značně nejistý. Malá část rostlin bude využita do expozice skalničkového skleníku v ornamentální zahradě.

SILIQUAMOMUM OREODOXA
je vzácný druh čeledi zázvorovité
z Vietnamu.

ARISARUM SIMORRHINUM
je jedním z drobnějších zástupců
jihoevropských aronovitých.

„V příštím roce se počítá
s dokončením expozice,
která tematicky i prostorově
navazuje na expozici flóry
Turecka a Středomoří.“

Jarmila Skružná Kurátorka hajních rostlin a užitkových rostlin mírného pásu

Hajní rostliny

V roce 2013 jsme na základě zpracovaného projektu Expozice hajních rostlin zrealizovali výsadby Sbírkový záhon 1. Těžiště této návštěvnický exponované výsadby v těsné blízkosti samoobslužného vstupu Sever tkví v ukázce sortimentu rodu pomněnkovec (*Brunnera*), žluťucha (*Thalictrum*) s jarním efektem kvetení a rodu liliovka (*Tricyrtis*) s kvetením v pozdním létě. V roce 2013 byly kvetoucí liliovky ozdobou této části expozice až do pozdního podzimu vzhledem k nezvykle mírnému nástupu zimy. Sortiment hajních rostlin byl obohacen o nákup rostlin rodu čemeřice (*Helleborus*) a jaterník (*Hepatica*) v německých a nizozemských trvalkových školkách (Peters Uetersen, Coen Jansen, De Hessenhof). V roce 2013 jsme pokračovali v inventarizaci matečnice hajních rostlin v prostoru „starého lesa“ vpravo od pokladny Sever.

Užitkové rostliny mírného pásu

V roce 2013 jsme naplnili výsadbami jednoletých i trvalých druhů expoziční koncept z roku 2011/2012. Plochy věnované domácím léčivým druhům, léčivým rostlinám severoamerických indiánů, druhům léčivých rostlin oblasti Středomoří, druhům tradiční čínské medicíny, kořeninovým druhům, jedovatým rostlinám a barvířským rostlinám nabídly návštěvníkům více než 450 taxonů rostlin. Mezi kořeninovými druhy bylo vysazeno třináct odrůd bazalky pravé a šest dalších botanických druhů tohoto atraktivního rodu. Část kolekce bazalek v nádobách doplnila výsadbu středomořské flóry u kaple sv. Kláry.

Expozice Biblické rostliny

V roce 2013 jsme zpracovali rešerši mapující pojetí zahrad biblických rostlin v evropském i mimoevropském kontextu. Byl sestaven seznam rostlin, které mohou být v této expozici představeny, a celý záměr byl konzultován s výtvarnicí Adrianou Skálovou. V příštím roce se počítá s dokončením expozice, která tematicky i prostorově navazuje na expozici flóry Turecka a Středomoří.

TRICYRTIS HIRTA HYBRID
‘MIYAZAKI’

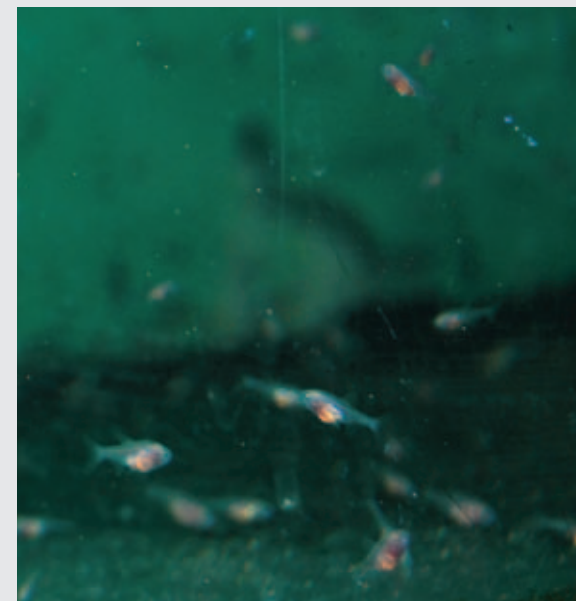
Martin Dvořák

Užitkové rostliny tropů, subtropů a ryby ve skleníku Fata Morgana

Užitkové rostliny tropického a subtropického pásu

Ve venkovní části expozice před skleníkem Fata Morgana jsme letos poprvé úspěšně pěstovali podzemnici olejnou *Arachis hypogea* nebo zazimovali mišpulník japonský *Eriobotrya japonica*. Zajímavým experimentem bylo pěstování různých okrasných druhů okurek, splývajících z ochozů vestibulu skleníku Fata Morgana až k pokladnám. Hlavní část sbírky je umístěna ve sklenících Areálu Západ. Rostliny zde pěstované slouží nejen k dosazování do expozičních prostor a k zachování a sběru jejich genofondu, ale také k získávání rostlinného materiálu potřebného k vědeckým účelům. Sběrka byla obohacena o sedmnáct druhů z ostatních botanických zahrad a institutů a o dalších osm druhů výměnou semen a rostlinného materiálu se soukromými pěstiteli.

Mladý plod chlebovníku
ARTOCARPUS HETEROPHYLLUS

Mladé slepé jeskynní tetry

Vypouštění odchovaných nožovek

Vypouštění NEOLAMPROLOGUS
BRICHARDI z vlastních odchovů

Vodní rostliny a ryby

Sladkovodní jezírko v tropické části skleníku Fata Morgana bylo v roce 2012 po havárii napuštěno a v loňském roce opět zarybněno a osázeno. Po důkladné karanténě do něj bylo v první polovině roku vypuštěno víc jak tři tisíce kusů nových ryb v šestatřiceti různých druzích, které jsme zakoupili a dochovali do velikosti, ve které mohly být bezpečně vypuštěny do expozice. Další druhy ryb byly v zázemí odchovány a vypuštěny do jezírka, nebo byly vyměněny za jiné pro expozici vhodnější ryby. Díky revitalizaci štol byla umožněna rekonstrukce expozice slepých jeskynních teter. Ty byly rozmnoženy a dorůstají v zázemí, aby umožnily výměnu původních až deset let starých jedinců. Mezi další zajímavé druhy rozmnožené v loňském roce patří například ostnáč listový (*Monocirrhus polyacanthus*), tlamovci dvou

druhů rodu *Pseudocrenilabrus*, cichlidky *Neolamprologus brichardi*, *Papiliochromis ramirezi*, *Geophagus brasiliensis* nebo vzácné jihoamerické nožovky *Apteronotus albifrons*. Za zmínku též stojí dvanáct druhů živorodek, které se od letošního roku pravidelně množí. Vodní rostliny pěstované v zázemí skleníku Fata Morgana neslouží jen pro dosazování podvodních expozic, ale poskytují též cenný sbírkový materiál vhodný pro vědecké účely. Sběrka vodních rostlin byla rozšířena především o šestadvacet nových druhů a kultivarů šípátkovců, z pěti druhů byla sklizena semena.

Expozice slepých jeskynních teter

Petr Hanzelka

Kurátor trvalek a trav

Sbírky záhonových trvalek

V roce 2013 byly sbírky záhonových trvalek obohaceny především o kultivarové novinky záplevák (*Helenium*), a to zejména o odrůdy z národní sbírky tohoto rodu v Nizozemsku (15 nových kultivarů, včetně novošlechtění). Kolekci préríjních rostlin rozšířily rovněž nové odrůdy druhu *Veronicastrum virginicum*. K novinkám patří také kultivary východoasijské hvězdice nestařcovité (*Aster ageratoides*), patřící k velmi perspektivním rostlinám zejména s ohledem na možnost uplatnění v sušších podrostových stanovištích.

HELENIUM 'NELLA'

ASTER AGERATOIDES 'HARRY SMITH'

Úpravy a novinky v expozicích záhonových trvalek

V severní části zahrady byla obnovena část trvalkových výsadeb v Lipové aleji a poblíž pak realizován zcela nový záhon trvalek. Tento záhon byl koncipován především pro pozdně letní až podzimní okrasný efekt, kdy je většina sortimentu vysázených rostlin tvořena právě druhy a odrůdami kvetoucích v obdobní měsíců srpna, září a října (*Chrysanthemum*, *Aster*, *Deschampsia caespitosa* 'Palava' aj.). Významný podíl na této výsadbě tvoří české novošlechtění rodu *Aster* (kultivary odolné vůči padlí) z dílny Ing. Rudolfa Votruby (VUKOZ, Průhonice). V Ornametální zahradě byla obnovena trvalková výsadba u okružní silnice naproti ploše jezera.

Část nově vysázeného záhonu
v severní části expozic

Nově vysázený záhon v severní
části zahrady

ORIGANUM ACUTIDENS

Úpravy a novinky v expozicích drobnějších bylin a skalniček

V Ornametální zahradě byla obnovena suťová skalka a vysazeno zde několik desítek druhů severoamerických a jihoevropských nízkých vytrvalých bylin (např. *Campanula collina*, *Campanula orphanidea*, *Sedum valens*, *Sedum niveum*, *Scutellaria resinosa*), a zejména pak sortiment časně na jaře kvetoucích cibulovin (několik druhů a odrůd rodu *Crocus*, *Tulipa*, *Scilla*, *Muscari*, *Narcissus* aj.). Dosazeny byly rovněž suťové záhony u skalničkového skleníku, kde byly doplněny rostliny původem z Turecka a hor jižní Evropy (např. *Scutellaria orientalis subsp. bicolor*, *Origanum acutidens*, *Cistus albanicus* aj.).

Rekonstruovaná suťová skalka
krátce po výsadbě prvních rostlin

Skalničkový skleník

Skalničkový skleník prošel na jaře roku 2013 kompletní rekonstrukcí vnitřních stěn. Nově jsou stěny skleníku obloženy rašelinovými, travertinovými a tufovými bloky. Ve skleníku naleznete poměrně pestrou směs rostlin z nejrůznějších oblastí světa. Časně z jara nakvétají např. orchideje rodu *Pleione*, které můžete vidět v části z rašelinových bloků. V travertinové části je vysazeno několik druhů rodu *Dionysia*, původem z obtížně přístupných hor střední Asie. Horní, nejvíce prosluněné části zídek, jsou osázeny zejména nižšími druhy rostlin původem ze Středozeří, které nelze pěstovat celoročně venku (jde např. o *Origanum dictamnus*, *Origanum rotundifolium*, *Asperula arcadiensis*, *Hypericum athoum*, *Hypericum aegyptiacum* aj.). Ve skleníku rovněž uvidíme mnohé druhé australské a novozélandské flóry. Příkladem mohou být nízké a půdopokryvné lobelky (*Lobelia pedunculata*, *Lobelia nummula*

rifolia), tuholisté rostliny rodu *Aciphylla* a několik zástupců nižších dřevin (*Callistemon viridiflorus*, *Leptospermum nitidum*, *Luma* aj.).

Skalničkový skleník během rekonstrukce obložení stěn

DIONYSIA TAPETODES

Obnovená část expozice prerie

Úpravy a novinky v geografických expozicích bylin a skalniček

V severní části zahrady byla obnovena další část expozice severoamerické dlouhostébelné prerie, kdy zde bylo vysázeno na třicet druhů bylin v počtu asi tří tisíc kusů. Šlo např. o: *Echinacea purpurea*, *Echinacea pallida*, *Agastache foeniculum*, *Aster novae-angliae*, *Coreopsis lanceolata*, *Penstemon digitalis*, *Rudbeckia hirta*, *Rudbeckia subtomentosa*, *Verbena hastata* aj. V trvalkovém záhonu tvořeným botanickými severoamerickými druhy bylin bylo dosaženo několik druhů rodu *Pycnanthemum* s velmi aromatickými listy. Novinkou na severoamerické skalce je pak např. jasně modře kvetoucí *Phlox kelseyi* či stálezelený *Penstemon barrettiae*.

Záhon severoamerických bylin v severní části zahrady

V expozici flóry Středozeří a Turecka v Ornametální zahradě byla obnovena výsadba spodní terasy nad levandulovým polem, kdy zde byly do vápencové suti vysázeny rostliny převážně turecké provenience v počtu asi 50 druhů. Šlo např. o několik druhů rodu *Achillea*, *Alyssum*, *Campanula*, *Anthemis*, *Phlomis*, *Helichrysum*, *Linum*, *Salvia*, *Scutellaria* a jiné.

Část expozice rostlin Středozeří a Turecka počátkem léta

Romana Rybková Kurátorka tropických rostlin

Tropická sbírka

Sbírka tropických rostlin ve skleníku Fata Morgana a v zázemí se již nerozrůstá do kvantity, ale do kvality. I v loňském roce bylo vykáceno a odstraněno několik vzrostlejších dřevin a bylin bez původu. Ty byly nahrazeny vzácnými a cennými druhy, u nichž je doložen původ z přírody, a rostliny tak mají hodnotu genetického materiálu. Do sbírek přibýly především rostliny z Vietnamu, například dřevina *Fagraea auriculata* z čeledi *Gentianaceae* kvetoucí mimořádně velkými bílými květy, liána rodu *Ancistrocladus*, vzácný jehličnan *Fokienia hodginsii*, podrostové byliny horského lesa, kapradiny a další rostliny.

„V letošním roce byla sbírka orchidejí rozšířena na šestnáct set padesát druhů, z čehož je téměř třetina rostlin s původem z přírody.“

Nejzajímavější přírůstky:

Aspidistra truongii pochází z horského lesa přírodní rezervace Hon Ba. Celý rod má velmi zajímavou historii objevování, ještě v 70. letech byl ve *Floře Vietnamu* uváděn pouze jediný druh *A. tonkinensis* a v rodu byly celkem známy necelé tři desítky druhů. V současnosti je popsáno více než sto dvacet druhů a stále se objevují další a další. Dovezený *A. truongii* byl popsán v roce 2013, jen o pár týdnů dříve než rozkvetl v zázemí skleníků Botanické zahrady v Praze.

Z Vietnamu do sbírek botanické zahrady přibýlo i několik neobyčejných kapradin s krásným českým jménem hadí jazyk nebo hadilka podle tvaru výtrusnic. Jsou to zástupci velmi archaické skupiny, která je blíže příbuzná s prutovkami (*Psilotum*), ale od běžných kapradin je už dosti vzdálená. Je však zajímavá pro vědecké účely – *Ophioglossum reticulatum* má vůbec nejvyšší počet chromozómů ze všech rostlin, $2n = 1\ 260$. V Africe, kde roste také, si však s chromozómy hlavu nelámou a hadilku jedí jako zeleninu.

Z přírodní rezervace Hon Ba bylo dovezeno několik druhů rodu *Primulina* z čeledi podpětovitě, *Gesneriaceae*. Ve spolupráci s Davidem Middletonem z Royal Botanic Garden Edinburgh byl určen druh HB-169 jako *Primulina annamensis*, diskuse probíhá o zařazení položky HB-123, zda se jedná o *Primulina poilanei*, nebo nově popsáný druh, známý pouze z Laosu. Položky HB-20 a HB-222 jsou dosud neurčené a je možné, že se jedná minimálně o jeden dosud nepopsaný druh.

Při návštěvě botanických zahrad v Glasgow a Royal Botanic Garden Edinburgh spojené s výměnou zkušeností a rostlin se podařilo získat řízký téměř padesáti druhů rodu *Begonia*. Počet pěstovaných druhů v botanické zahradě se tak zvýšil na sto osmdesát druhů, což sbírku řadí na přední místo v Evropě.

FOKIENIA HODGINSII

ASPIDISTRA TRUONGII

Do sbírky orchidejí přibýlo na výstavě orchidejí v Drážďanech několik druhů rodu *Anguloa* a *Lycaste*. Jedná se o velmi nápadné a návštěvnicky atraktivní rostliny s velkými květy, které patří k ozdobám horské části skleníku Fata Morgana. U rodu *Anguloa* chybí doplnit poslední dva druhy do kompletní sbírky celého rodu.

V letošním roce byla sbírka orchidejí rozšířena na šestnáct set padesát druhů, z čehož je téměř třetina rostlin s původem z přírody. Kvetoucí rostliny jsou v průběhu celého roku představovány návštěvníkům v několika uzavřených vitrínách, větší rostliny pak i volně zavěšené ve skleníku. Za sezónu tak bývá představeno návštěvníkům několik stovek rozkvetlých orchidejí. Postupně se také rozšiřuje počet druhů, které jsou do skleníku Fata Morgana vysazeny trvale, problémem však bývají škůdci v zimním období a potřeba zálivkového klidu, aby došlo k vykvetení.

OPHIOGLOSSUM RETICULATUM

Sbírka podpětovitých rostlin (*Gesneriaceae*) je velmi zajímavá sbírka, atraktivní pro odborníky i laiky, letos dosáhla počtu tří set dvaceti druhů, do toho však nejsou zahrnuty kultivary. Jsou v ní zastoupeny oblíbené a často pěstované rody *Columnnea*, *Aeschynanthus*, *Sinningia*, *Gloxinia*, ale i rostliny rodů *Cyrtandra*, *Tremacron*, *Paradrymonia* a *Pearcea*, které představují velmi zajímavý materiál k výměně rostlin s dalšími odbornými institucemi.

PRIMULINA POILANEI
HB-20

Tomáš Vencálek Kurátor dřevin

Dřeviny

Během celého tohoto roku došlo k bezpečnostním - zdravotním, zmlazovacím, a komparativním řezům stávajících i nově vysazených dřevin. V ornamentální zahradě byl pomocí protikořenové fólie omezen a usměrněn růst jedovaté škumpy kořenující - *Toxicodendron radicans*. V Japonské zahradě bylo provedeno technicky náročnější pravidelné zaštipování výhonů borovice Thunbergovi - *Pinus thunbergii*, které se řídí zásadami tvarování bonsají. Tato borovice má mimo sbírkové hodnoty i hodnotu kulturní, byla vysazena v projektu Kořeny osobností Madeleine Albrightovou. Sbírka dubů byla prezentována na konferenci Genofondy rostlin v zahradní tvorbě 24. – 26. 9. 2013 (poster - Sbírka rodu *Quercus* v BZ hl. m. Prahy). Botanická zahrada hl. m. Prahy, byla přizvána k přednesení příspěvku „Evidence a označování stromů – příklady z botanických zahrad a zámeckých parků“ na semináři konajícím se na pražském magistrátě „Významné stromy jako objekty veřejného zájmu, inspirace a péče“, pořádané Agenturou Koniklec a volným sdružením pražských ekoporaden, ve spolupráci dalších institucí (Lesy ČR aj.).

PINUS THUNBERGII

Rašící TOXICODENDRON RADICANS

Mimo drobné výsadby sbírkových taxonů během roku byly největší výsadbové práce soustředěny na listopad. Dřeviny po několik let pečlivě pěstované v zásobní školce v severní části zahrady dorostly již takových rozměrů, že mohly být zasazeny na cílové stanoviště v oddělení Geografických celků. Některé menší exempláře byly přesazeny znovu na území školky jako pěstební opatření pro zesílení kořenového systému a snadnější přivyknutí na cílové stanoviště. Převážná část dřevin, pěstovaných ve školce, pochází ze sběrů pracovníků botanické zahrady ze zahraničních expedic. Celkem tak bylo pomocí pracovníka zahrady a těžké techniky přesazeno dvě stě vzrostlých dřevin. Do expozic tak přibýlo více jak sto taxonů dřevin. Mezi nejvíce ceněné druhy v americké části, byla vysazena např. kašťa bělavá (*Sassafras albidum*), šácholan velkolistý (*Magnolia macrophylla*) nebo přírodní kříženec břízy (*Betula x jackii*).

EUONYMUS ALATUS

V asijské části pak mákie amurská (*Maackia amurensis*), jeřáb olšolistý (*Sorbus alnifolia*), tomel obecný (*Diospyros lotus*) nebo dub žlazonosný (*Quercus glandulifera*). V ornamentální části zahrady patří mezi nejvíce ceněné taxony např. křehovětvec (*Cladrastis kentukea* 'Perkins Pink'). Mezi zajímavé a vzácné taxony, které přibýly do sbírek BZ hl. m. Prahy, patří z jehličnanů semenáče jednoho ze dvou největších sekvojovců na světě General Sherman (*Sequoiadendron giganteum*); celní správou zabavený semenáč cedru libanonského (*Cedrus libani*) z původní lokality, sběrový cypřiš (*Cupressus macrocarpa*) z Kalifornie, sekvoj vždyzelená (*Sequoia sempervirens* 'Glaucá') - přezívající za určitých podmínek celoročně venku naše klima, roubovanec ojedinělé formy jinanu dvoulaločného (*Ginkgo biloba* 'Praga') známého pouze z BZ-UK v Praze, řízkovanec tisovce mexického (*Taxodium mucronatum*), poddruh

SEQUOIA SEMPERVIRENS 'GLAUCA'

cypřiše vždyzeleného (*Cupressus sempervirens* subsp. horizontalis) nebo *Amentotaxus yunnanensis*. Z listnatých dřevin např. vzrostlý exemplář méně pěstovaného javoru šedého (*Acer griseum*) s odlupčivou kůrou, velmi vzácný a choulostivý semenáč javoru (*Acer fabri*). Rovněž přibýly dva druhy sběrových pěnišníků v dospělém věku. První druh pochází z Altaje pěnišník sibiřský (*Rhododendron dauricum*) druhý pochází z Himálaje (*Rhododendron wallichii*).

ACER GRISSEUM

Vlastimil Rybka

Kurátor tropických rostlin

Tropické rostliny

Výrazným příspěvkem k rozšíření kolekce masožravých rostlin bylo získání kolekce pětatřiceti druhů mexických tučnic darem od Ing. Kamila Páska. Celkem tak sbírka tučnic čítá čtyřicet devět druhů, což je přibližně polovina všech známých druhů. Mezi získanými tučnicemi jsou velmi atraktivní druhy jako např. *Pinguicula zecheri*, největší druh rodu *P. gigantea*, velmi drobné *P. gracilis* a *P. immaculata* a tvarově zajímavé s dlouhými listy jako je *P. gypsicola*.

Nákupem od oregonské firmy Bovees jsme získali patnáct vzácných druhů rododendronů sekce *Vireya*. Zmínku zasluží *Rhododendron alborugosum* s krásnými velkými bílými květy a výrazně podél žilnatiny zprohýbanými listy, případně novoguinejský druh *R. tuba* s velmi dlouhými trubkovitými květy, díky nimž získal své druhové jméno. Zajímavostí je třeba jediný indický zástupce této skupiny *R. santapauii*. Rostliny jsou momentálně drobné, až zesílí a zvětší se, tak budou vysazeny do horské části skleníku Fata Morgana. Tam letos krásně kvetl žlutokvětý *R. laetum*, oranžovokvětý *R. acrophilum*, červenokvětý *R. celebicum* a *R. wrightianum* a bělokvětý *R. rousei* a *R. kochii*. V tropické části výrazně zkrásněl a pravidelně kvetl novoguinejský druh *R. christiana* se zvláštními žlutooranžovými květy.

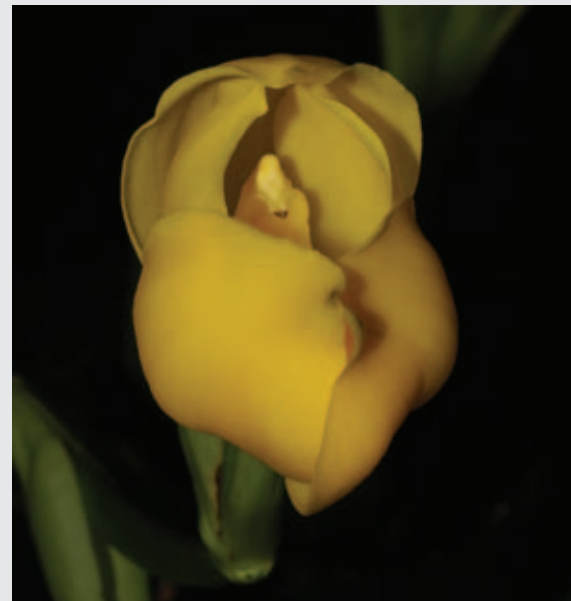
Orchidej PAPHIOPEDILUM
HENRYANUM zařazená v příloze
1 mezinárodní úmluvy CITES.

„V kolekci palem vyklíčila neobvyklá jihoamerická palma *Aphandra natalia*. Patří do skupiny palem vyznačujících se velmi tvrdými semeny - řezbářsky využívanými, a také označovanými jako rostlinná slonovina.“

V kolekci palem vyklíčila neobvyklá jihoamerická palma *Aphandra natalia*. Patří do evolučně izolované skupiny palem vyznačujících se mimo jiné velmi tvrdými semeny mj. umělecky řezbářsky využívanými a také označovanými jako rostlinná slonovina. Z tohoto druhu se získává také rostlinné vlákno piassaba. Cenným přírůstkem je i vyklíčení rovněž atraktivního jihoamerického druhu *Dictyocaryum lamarckianum*. Roste ve vyšších polohách a mohl by doplnit americkou expozici skleníku Fata Morgana. Mezi cykasy jsme poprvé sklízeli semena krásného menšího druhu *Z. purpurea*.

Úspěšná byla výsadba vícero druhů masožravých rostlin do skalničkového skleníku na Ornametální zahradě. Byly vysazeny nápadné atraktivní druhy jako *Drosophyllum lusitanicum* a *Roridula gorgonias* nebo největší rosnatka *Drosera regia*, ale i méně nápadné unikáty, jako je jihoafrická rosnatka *D. hilaris* nebo chilská *D. uniflora* a novozélandská *D. stenopetala*.

ANGULOA CLOWESII

Velký rozvoj zaznamenala písčina na Ornametální zahradě. Skupinky endemického hvozdíku písečného českého (*Dianthus arenarius* subsp. *bohemicus*) se výrazně rozrostly a nápadně kvetly. Expozici doplnily další atraktivní druhy jako je mateřídouška úzkolistá (*Thymus serpyllum*), šater svazčitý (*Gypsophila fastigiata*), devaterka poléhavá (*Fumana procumbens*) a trávnička obecná (*Armeria vulgaris*), ale i druhy pro písčiny význačné, jako je nahoprutka písečná (*Teesdalia nudicaulis*), trýzel rozvětvený (*Erysimum diffusum*) nebo kostřava písečná (*Festuca psammophila*).

STANHOPEA TIGRINA, orchidej
vystavená ve skleníku Fata
Morgana

IDA (LYCASTE) LOCUSTA, sbírka
orchidejí 2013

BEGONIA OXYSPERMA Filipíny

Hon Ba

„Fotograficky bylo
zdokumentováno a určeno
více než 500 druhů vyšších
rostlin, z toho řada druhů
Červeného seznamu IUCN
i Červeného seznamu
Vietnamu.“

Hon Ba, Vietnam,
vodní tok 1 500 m nad mořem

Průzkum biodiverzity přírodní rezervace Hon Ba ve Vietnamu

Botanická zahrada hl. m. Prahy (BZP) uzavřela dne 22. listopadu 2010 s Institutem tropické biologie v Ho Či Minově Městě (ITB) Memorandum o spolupráci při výzkumu biodiverzity v přírodní rezervaci Hon Ba v jižním Vietnamu. V lednu 2013 se v rámci této spolupráce uskutečnila třetí výzkumná cesta zaměstnanců BZP za vietnamskými spolupracovníky. Cílem je inventarizace biodiverzity přírodní rezervace Hon Ba podle kritérií UNESCO a výzkum vybraných rostlinných skupin. Kromě botanického průzkumu tentokrát proběhl i geologický.

Celá oblast je obtížně přístupná kvůli profilu hor a příkrým svahům, jedinými cestami jsou pytlácké pěšiny a vrchol je přístupný pouze po jedné silnici. Nejsou tu prakticky žádné stezky pro návštěvníky kromě několika vyšlapaných cest na samotném vršku v okolí parkoviště, které však nejsou označené, pro návštěvníky chybí jakékoliv informace nebo mapy. Během tří expedic se podařilo prozkoumat horní partie rezervace, kde jsou druhově nejbohatší lesní porosty, dále projít ze samého vrcholu až do nížiny severním, jižním i západním směrem a zhruba zmapovat vegetaci v celém výškovém gradientu.

ARISAEMA CLAVIFORME

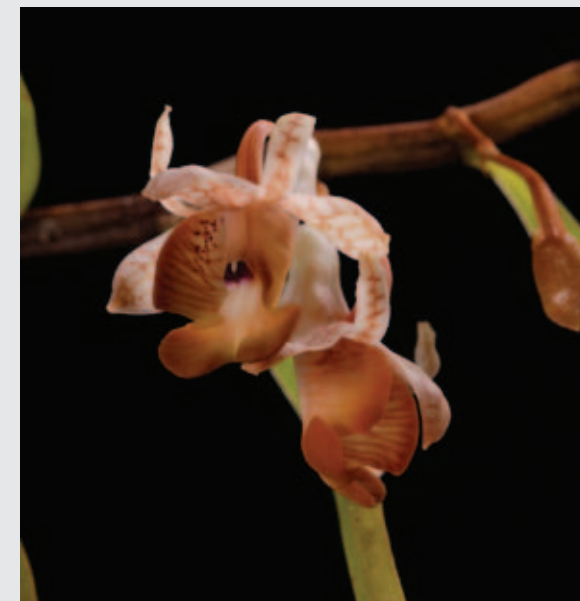

Společným týmem bylo prozatím zpracováno 339 druhů rostlin v přibližně 2 200 herbářových položkách pro herbária přírodní rezervace Hon Ba, Institute of Tropical Biology, PBZ a Singapore Botanical Garden. Databáze všech dosud zaznamenaných rostlin obsahuje 1 200 taxonů. Fotograficky bylo zdokumentováno a určeno více než 500 druhů vyšších rostlin, z toho řada druhů Červeného seznamu IUCN i Červeného seznamu Vietnamu jako např. šest druhů ohrožených jehličnanů, myrmekofilní rostliny či některé orchideje. Mezi nálezy jsou druhy prvně potvrzené pro Vietnam. Další rostliny vyžadují podrobné studium a spolupráci s předními světovými odborníky. Řada druhů dosud nebyla zastižena v květu a čeká na zpracování během dalších průzkumů. Již dnes je jisté, že počet cévnatých rostlin masivu Hon Ba mnohonásobně převyší údaj uvážený správou rezervace. Probíhající průzkum byl prezentován posterem na mezinárodní vědecké konferenci 5th International Orchid Workshop: Orchid Population Dynamics v Itálii. Dalším výstupem je článek o objevených druzích rodu *Arisaema* publikovaný v roce 2013 ve vědeckém časopise Nordic Journal of Botany. Nový druh orchideje *Vanilla atropogon* byl popsán a publikován v květnu 2013 v Orchideen Journal.

VANILLA ATROPOGON

Epifytická orchidej EPIGENEIUM
CHAPAENSE původem z rezervace
Hon Ba.

Epifytická orchidej DENDROBIUM
NEMORALE původem z rezervace
Hon Ba.

ARISAEMA SIAMENSIS

3 ODBORNÁ ČINNOST

Konsorcium botanických zahrad EU

„Botanická zahrada při této příležitosti prezentovala evropským kolegům projekt „Zahrada“, zaměřený na maximální zpřístupnění expozičních ploch botanické zahrady pro veškeré návštěvníky.“

Botanická zahrada hl. m. Prahy byla 24.–26. května hostitelem jednání Konsorcia botanických zahrad Evropské Unie. Jde o pravidelné setkání národních zástupců botanických zahrad zemí EU. Na programu jednání byla především agenda BGCI (Botanic Garden Conservation International) a implementace CBD a Nagojského protokolu pro botanické zahrady. Botanická zahrada hl. m. Prahy při této příležitosti prezentovala evropským kolegům projekt „Zahrada“, zaměřený na maximální zpřístupnění expozičních ploch botanické zahrady pro veškeré návštěvníky, včetně osob se speciálními potřebami.

3 ODBORNÁ ČINNOST

Valná hromada Unie botanických zahrad ČR

„Na tomto jednání bylo mimo jiné schváleno znění nových stanov UBZČR a byli přijati dva noví členové, a to Botanická zahrada a arboretum Horní Hrad a Botanická zahrada v Dubínách.“

Botanická zahrada hl. m. Prahy byla 6. února 2013 hostitelem valné hromady Unie BZ ČR. Na tomto jednání bylo mimo jiné schváleno znění nových stanov UBZČR a byli přijati dva noví členové, a to Botanická zahrada a arboretum Horní Hrad a Botanická zahrada v Dubínách. Zástupce bezmála třiceti českých a moravských botanických zahrad navštívili po jednání valné hromady skleník Fata Morgana a pěstební zázemí Areálu Západ.

Genofondy rostlin v zahradní tvorbě

23.–26. září 2013

Botanická zahrada byla spolu s Botanickou zahradou AV ČR v Průhonicích, s Českou zemědělskou univerzitou a Uníí BZČR spoluorganizátorem národní konference botanických zahrad. Hlavními tématy konference byly: genofondy produkčních a neprodukčních kulturních rostlin; genofondy planých rostlin a *ex situ* ochrana genofondu; legislativní rámec práce s genofondy rostlin; využívání genofondů v zahradnické praxi.

3 ODBORNÁ ČINNOST

CITES

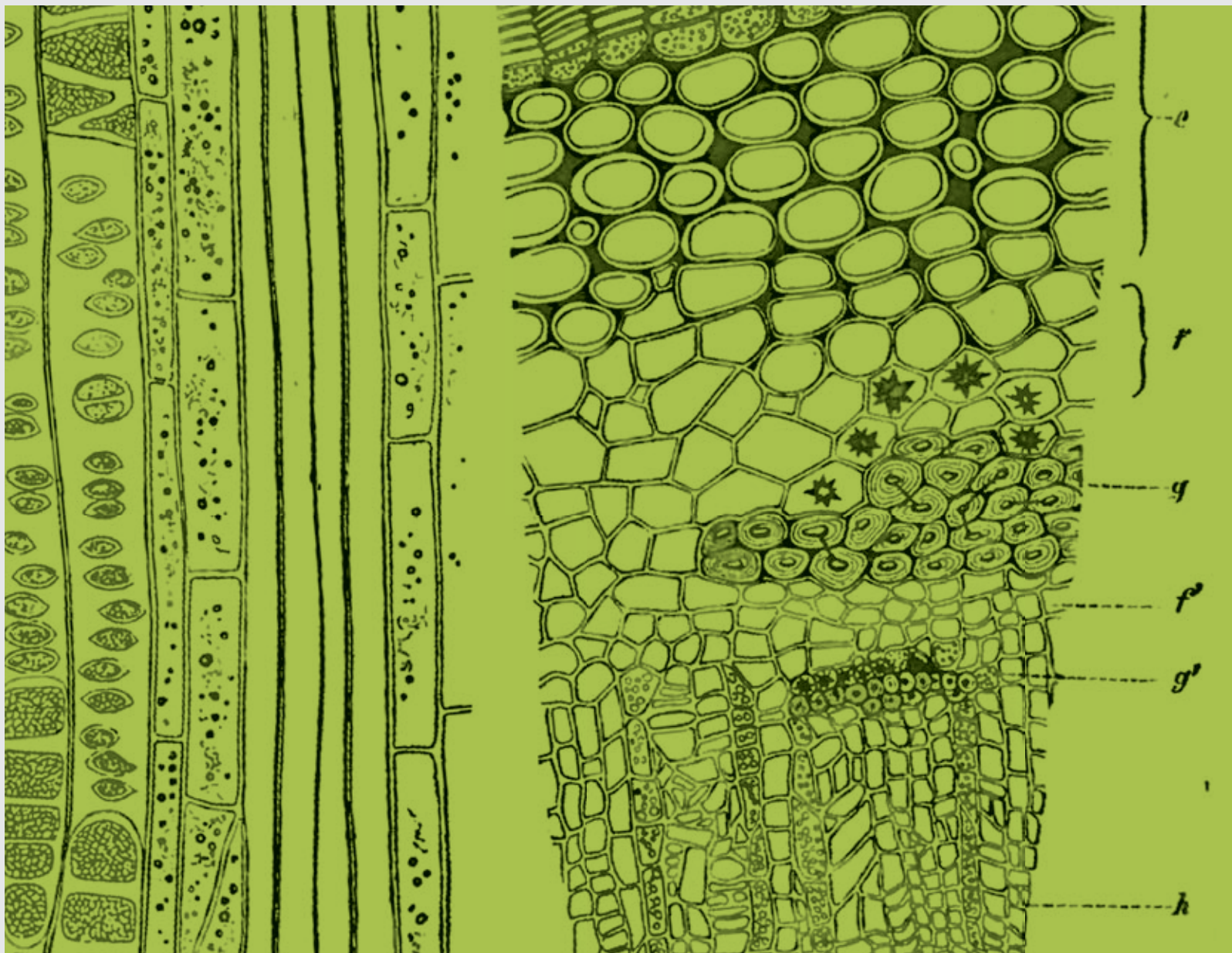
„Naše botanická zahrada je záchranné centrum specializované na orchideje, cibuloviny, hlíznaté rostliny, cykasovité a kapradiny. V uplynulém roce prošlo péčí záchranného centra 41 exemplářů.“

Orchidej PAPHIOPEDILUM
FAIRIEANUM zařazená v příloze
1 Mezinárodní úmluvy CITES.

Záchranné centrum

Botanická zahrada je registrována u Ministerstva životního prostředí jako Záchranné centrum pro zabavené exempláře vybraných skupin rostlin chráněných Mezinárodní úmluvou CITES. Botanická zahrada se tedy přímo podílí na záchranně pašovaných rostlin, které jsou po zadržení příslušnými orgány předány do její péče. Nejprve jsou zadržené exempláře pěstovány v karanténě, aby nemohlo dojít k zavlečení cizokrajných rostlinných chorob či škůdců. Po vyléčení a uplynutí ochranné lhůty jsou rostliny přemístěny do klimaticky vhodnějších skleníků, kde vyčkají do vyřešení daného případu. V případě odebrání zadržených rostlin jejich majiteli zůstávají v péči botanické zahrady natrvalo. Naše botanická zahrada je záchranné centrum specializované na orchideje, cibuloviny, hlíznaté rostliny, cykasovité a kapradiny. V uplynulém roce prošlo péčí záchranného centra 41 exemplářů. Botanická zahrada je také registrována jako Vědecká instituce CITES. To ji opravňuje vyměňovat vzorky rostlin chráněných mezinárodní úmluvou CITES s ostatními registrovanými vědeckými institucemi bez vyřizování klasického dovozního a vývozního povolení. Rostliny jsou vypravovány pouze s evidenčním štítkem. Přináší to výrazné zjednodušení a zrychlení celého procesu a rostliny tak nemusí dlouho čekat v provizorních podmínkách.

3 ODBORNÁ ČINNOST

Laboratoř

„Laboratoř v současné době pěstuje semenáče řady ohrožených druhů orchidejí, včetně druhů zahrnutých v příloze 1 Mezinárodní úmluvy CITES. Kromě výsevů orchidejí IN VITRO se laboratoř zabývá také množением kapradin výsevem spor, což provádí především v řízených podmínkách in vivo.“

Laboratoř se zabývá generativním i vegetativním množením vzácných či choulostivých rostlin. Hlavní metodou je rozmnožování *in vitro*, kdy se mladé rostliny či jejich části pěstují na sterilních živných médiích. Takové podmínky umožňují rychlé a efektivní namnožení rostlinného materiálu, který je zcela prostý chorob. Navíc lze v těchto podmínkách překonat některé specifické fáze životního cyklu, kdy jsou rostliny velice choulostivé. Jedná se především o klíčení semen a růst mladých rostlinek orchidejí, které jsou v přirozených podmínkách závislé na houbovém symbiontu.

V umělých podmínkách je pak mnohdy jedinou šancí nahradit houbu živným médiem v kultuře *in vitro*. Laboratoř v současné době pěstuje semenáče řady ohrožených druhů orchidejí, včetně druhů zahrnutých v příloze 1 Mezinárodní úmluvy CITES. Kromě výsevů orchidejí *in vitro* se laboratoř zabývá také množением kapradin výsevem spor, což provádí především v řízených podmínkách *in vivo*. Po dopěstování rostlin do takové velikosti, kdy jsou již schopny samostatně růst, jsou rostliny převáděny do ostatních sbírek botanické zahrady.

Laboratoř především navazuje na práci a činnost kurátorů, kteří v roce 2013 byla získali semena např. z Venezuely a z Madagaskaru. Ze semen z Venezuely se podařilo vykultivovat 12 položek orchidejí z přírodních lokalit např. *Galeottia burkei* a *Sobralia stenophylla*. Z Madagaskaru je možno jmenovat rody orchidejí *Eulophia* a *Oeceoclades*. Laboratoř se také v roce 2013 zabývala rozmnožením již pěstovaných sbírkových rostlin, a to rodu *Paphiopedilum* a jeho 11 druhů např. *P. fairieanum*, *P. sukhakuli*, *P. niveum* var. *alba* aj. Z ostatních orchidejí můžeme jmenovat rody *Anguola*, *Bulbophyllum*, *Cattleyopsis*, *Cattleya*, *Cephalantheropsis*, *Coelogyne*, *Cymbidium*, *Dendrobium*, *Euante*, *Eulophia*, *Galeottia*, *Laelia*, *Lemboglossum*, *Mormodes*, *Oeceoclades*, *Paraphalenopsis*, *Pleione*, *Renanthera*, *Rhyncholaelia*, *Rhynchostylis*, *Sobralia*, *Sophronitis* a *Vanda*.

Kapradiny, které laboratoř v roce 2013 množila a dopěstovávala, pocházely z expedic ve Vietnamu 2011 a 2012, z nákupů z Tasmánie v roce 2012, Kalimantanu 2012 a také kapradiny získané z výměny skrze indexy mezi botanickými zahradami např. z BZ Tübingen a z BZ Liberec. Jmenujme jen některé např. z Tasmánie z roku 2012: *Adiantum aethiopicum*, *Blechnum fluviatile*, *Calochlaena dubia*, *Hypolepis glanduliferum*, *Cheilanthes austrotenuifolia* aj. Z BZ Liberec byly získány rody *Davallia* a *Cheilanthes* a z BZ Tübingen rody *Elaphoglossum* a *Woodwardia*. Mezi významnou a vzácnou sbírku *in vitro* a *in vivo* patří rod *Platyserium* s jeho patnácti druhy. Z nejvýznamnějších jmenujme *Platyserium madagascariense* a *Pl. quadridichotomum*.

3 ODBORNÁ ČINNOST

Databáze Florius

„V referenčních slovnících, které slouží ke sjednocení používané taxonomie, bylo nově definováno 746 druhů a doplněny taxonomické údaje a údaje o užitkovosti u 2 358 druhů.“

Botanická zahrada k evidenci rostlinných sbírek využívá databázi Florius. Databáze slouží pro čtrnáct botanických zahrad sdružených v Unii botanických zahrad ČR, Botanická zahrada hl. m. Prahy jako největší uživatel řídí její provoz a vývoj. V roce 2013 byly naprogramovány nové funkce umožňující propojení databáze s odkazy na jiné webové stránky a byla doplněna taxonomie kulturních odrůd rodu *Rosa* a *Iris*. V roce 2013 bylo zapsáno 1 211 nových položek – přírůstků do sbírek Botanické zahrady hl. m. Prahy. V referenčních slovnících, které slouží ke sjednocení používané taxonomie, bylo nově definováno 746 druhů a doplněny taxonomické údaje a údaje o užitkovosti u 2 358 druhů. Seznam pěstovaných rostlin v botanické zahradě je zveřejněn na webovém rozhraní <http://www.florius.cz/troja>

3 ODBORNÁ ČINNOST

131. Hnilák. (*Monotropa hypopitys*.)

že semena jich pouze tehdy klíčí, když s houbou, jež v nich symbioticky žije, přijdou ve styk. Jest to až nápadná podobnost s klíčením rostlin zárazovitých které rovněž klíčí teprve tehdy, až přijdou ve styk s kořenem hostitele.

Některé vstavačovitě rostliny po celý život jsou v symbiose s houbou, jiné pouze v mládí, na př. tropické střevičníky (*Cypripedium*), jichž semena také klíčí pouze tehdy, když setkají se s milou jim houbou.

Zvláště čistým parазitem jest hnilák žlutavý (*Monotropa hypopitys*) ze skupiny rostlin hnilákovitých, jenž zevnějškem celkem upomíná na předešlé vstavačovitě. Z vytrvalého kořene, jenž jest složen z krátkých, hustě propletených, křehkých větévek a podobá

Odborná knihovna

„Ke konci roku 2013 měla ve svém fondu 5 530 svazků. Knihovna je určena zaměstnancům botanické zahrady a externím čtenářům, kterým se literatura půjčuje pouze prezenčně.“

Knihovna botanické zahrady je unikátní knihovnou ve smyslu sbírek. Literaturu shromažďuje od r. 1969 a najdou se zde unikátní flory z celého světa, publikace o floristice, o pěstování jednotlivých druhů rostlin, odborné časopisy, mapy, atlasy CD, sbírka poštovních známek apod. Ke konci r. 2013 měla ve svém fondu 5 530 svazků. Knihovna je určena zaměstnancům botanické zahrady a externím čtenářům, kterým se literatura půjčuje pouze prezenčně.

Veškerá literatura je vedena v systému KP-SYS, kde si zaměstnanci na „PORTARO“ mohou najít potřebné svazky. Všichni zaměstnanci botanické zahrady se musí řídit Knihovním řádem, vydaným 2. 1. 2014.

4 REKREAČNĚ ESTETICKÁ ČINNOST

Návštěvnost

„Noční provázení se stalo velmi oblíbeným a hojně navštěvovaným. Do budoucna plánujeme speciální prohlídky třeba na sv. Valentýna, vždy s drobným dárkem pro návštěvníky a ochutnávkou vína z vinice sv. Kláry.“

Noční provázení

leden	334 osob
únor	390 osob
březen	681 osob

Σ 1 405 osob

Skleník Fata Morgana byl otevřen všem, kteří chtěli poznat krásu setmělého pralesa na vlastní kůži. Atmosféru noční divoké přírody dokreslila především intenzivní vůně kvetoucích rostlin a hlavně také autentické hlasy žabiček bezblanek, které se ozývají charakteristickým hvízdáním.

Návštěvnost akcí v roce 2013

	lednové čtvrtky	Cyklus přednášek s promítáním	72
	lednové pátky	Noční provázení skleníkem Fata Morgana	334
	12. ledna	FotoFata	16
	14. února	FotoFata	15
	únorové čtvrtky	Cyklus přednášek s promítáním	90
	1.-3. února	Ledová Praha - vstup do fata Morgany zdarma	463
	9. února	FotoFata	14
	9. března	FotoFata	14
	9.-24. března	Orchideje (včetně nočního provázení)	18 635
pátky od 1. do 22. března	1.-30. dubna	Noční provázení	681
	1.-30. dubna	Bajkal - království vody a ledu	23 372
	7.-30. června	Inspirace přírodou	
	1.-30. dubna	Proutí v zahradě i jako stálý herní prvek	23 372
	9.-30. dubna	Tropičtí motýli	26 922
	13. dubna	FotoFata	14
	26. dubna	Generálka na čarodějnice	1 897
	4.-12. května	Bonsaje	19 202
	1.-12. května	Tropičtí motýli	21 327
	11. května	FotoFata	14
	17.-31. května	Od slunce východu do slunce západu - haptická výstava	1 665, z toho 119 nevidomých
	11. května	Burza afrických fialek	400
	18. května	FotoFata	14
	19. 5května	Kreslení a malování s Lucií Crocro	10 (z toho 5 dětí)
	21.-31. května	Africké fialky	2 699
	24. května	Noc kostelů	61
	1.-2. června	Od slunce východu do slunce západu - haptická výstava	50
	1. června	Indiánský medový den	62
	7.-9. června	Trvalkové dny	4 977
	8. června	FotoFata	15
	15.-30. června	Kaktusy a jiné sukulenty	10 727
	23. června	Kreslení a malování s Lucií Crocro	7 (z toho 2 děti)
	28. června	Den pro rodinu	773
	1.-21. července	Kaktusy a jiné sukulenty	12 589
	4.-31. července	Africké léto - Zimbabwské sochy, Africké víkendy, afroobchůdek	18 074

19.-31. července	Pelargónie
21. července	Kreslení a malování s Lucií Crocro
1.-31. srpna	Africké léto - Zimbabwské sochy, Africké víkendy, afro-obchůdek
1.-11. srpna	Pelargónie
18. srpna	Posvícení
18. srpna	Kreslení a malování s Lucií Crocro
1. září	Africké léto - Zimbabwské sochy, Africké víkendy, afro-obchůdek
1. září	Akce Klubu českých turistů k 125 výročí založení
8. září	Kreslení a malování s Lucií Crocro
14. září	Muzejní noc
7.-29. září	Řezby - Petr Kameníček
14.-15. září	Vinobraní
21.-29. září	Masožravé rostliny
28.-30. září	Dýně
1.-20. října	Dýně
5.-28. října	Stromy očima výtvarnice Pavly Dvorské
19.-20. října	Dýňové hrátky s plody
31. října	Halloween
1.-24. listopadu	Elementy - umělecké fotografie Dušana Swalense
11. listopadu	Svatomartinské víno
31. listopadu - 31. prosince	Floristův rok aneb co potřebuje aranžér
14. prosince	Adventní rozjímání
24. prosince	Štědrý den- vstup do skleníku zdarma

Nepočítáno - výstava součástí expozic Ornamentální zahrady
7
17 833
Nepočítáno - výstava součástí expozic Ornamentální zahrady
1 263
3 (z toho 1 dítě)
1594
450
5
2 384
1 133
7 843
3 212
4 143
13 659
Akce volně přístupná, nebyla počítána návštěvnost
4 749
2 455
Akce volně přístupná, nebyla počítána návštěvnost
300
Akce volně přístupná, nebyla počítána návštěvnost
80
391

Σ ~ 290 000 platících návštěvníků

4 REKREAČNĚ ESTETICKÁ ČINNOST

Akce

Výstava fotografií Dušana Swalens a Kateřiny Pešatové

Přednáškový cyklus 10. ledna – 28. března

každý čtvrtek od 17.30 hodin
výstavní sál
279 posluchačů

Celkem dvanáct přednášek se uskutečnilo v zimním cyklu, z toho osm bylo věnováno přírodě Čech a Moravy, zbylé čtyři přednášky se zaměřily na dalekou cizinu. Mezi přednášejícími bylo šest externistů: P. Svoboda, M. Kolář, A. Rudl, O. Vacek, T. Pigula, R. Š. Heřman.

Zbytek přednášejících reprezentovali zaměstnanci botanické zahrady: P. Hanzelka, P. Horáček, E. Chvosta, P. Sekerka J. Skružná, J. Škopek. Přednáškový cyklus je tradiční akcí botanické zahrady a opět se ho účastnili jak skalní posluchači, tak ti, kteří přišli na konkrétní téma; jejich spektrum bylo skutečně pozoruhodně bohaté.

10. ledna	Severoindický Ladakh	Pavel Svoboda
17. ledna	Ochutnejte Chios, ostrov vůní	Jarmila Skružná, Petr Hanzelka
24. ledna	Severní Irsko – země, která nezapomíná	Martin Kolář
31. ledna	Ptáci a plody v zahradě	Jaroslav Škopek
7. února	Památné stromy Prahy se představují	Aleš Rudl
14. února	Vývoj české krajiny	Oldřich Vacek
21. února	Stínomilné trvalky v zahradě	Pavel Sekerka
28. února	Zoubkočepka a šikoušek aneb mechorosty stokrát jinak	Eva Novozámská
7. března	Významné dřeviny (nejen) zámeckých parků	Petr Horáček
14. března	Skalničky v přírodě a na zahradě	Petr Hanzelka
21. března	Sopky Českého Středoohoří	Topi Pigula
28. března	Symbolika vrby v japonské kultuře	Robin Šóen Heřman

FOTOFATA

Kurz pro fotoamatéry, 2. ročník

**12. ledna, 9. února, 9. března, 13. dubna, 11. května
a 8. června**

Botanická zahrada Praha v Troji a fotograf Topi Pigula odstartovali v lednu 2013 půlroční fotografický projekt pro fotoamatéry. Ze šesti celodenních workshopů vznikla výstava nejlepších snímků exponovaných běžnou amatérskou technikou. Od ledna do června 2013 se tak každou druhou sobotu v měsíci v areálu Botanické zahrady sešlo patnáct milovníků fotografie, vybavených amatérskou fotografickou technikou. Po základním teoretickém úvodu vyrazili spolu s lektorem do „terénu“...

Cílem projektu FOTOFATA bylo dokázat, že pod odbornným vedením dokáže výstavní fotografii pořídit i laik se zcela neprofesionálním vybavením. Důkazem se stala výstava zvětšenin nejlepších snímků, která je putovní. Zároveň vznikl foto příběh, mapující zimu a jaro v Botanické zahradě. Fotografovalo se jak v exteriéru Botanické zahrady Praha, tak i ve skleníku Fata Morgana. Partnerem celého projektu byla firma BENQ. Ve spolupráci s touto firmou se uskutečnil mimořádný termín FOTOFATA – BENQ CHALLENGE (18. května) Vyvrcholením celého projektu se stala výstava FOTOFATA 2013 (12. července – 1. září).

FOTOFATA
Kristyna Vojtová, leden

Ptáci a plody v zahradě

1.–24. února

výstavní sál

550 posluchačů

Výstava představila vybrané druhy ptáků, kteří v zahradách hnízdí nebo je navštěvují, aby tam hledali potravu v podobě nejružnějších plodů. Někteří se zdrží jen krátkou dobu a v průběhu migrace pokračují dále, jiní zůstanou až do vyčerpání zásob. Důraz byl kladen především na ptačí druhy živící se dužnatými plody. Součástí výstavy byl i výukový program pro mateřské, základní a střední školy.

Brkoslav severní BOMBYCILLA
GARRULUS, Lobeč 18. ledna 2009

(Ne)obvyklé fotografie přírody

1.–27. března
výstavní sál, venkovní expozice

Autory fotografií na výstavě (Ne)obvyklé fotografie přírody byli současní i bývalí zaměstnanci Botanické zahrady hl. m. Prahy. Každý z nich viděl (ne)obvyklou přírodu trochu jinak, a proto byly vystavované fotografie velmi různorodé. Do soutěže bylo přihlášeno 64 fotografií, z nichž porotci Jan Hošek, Topi Pigula, Zdeněk Thoma vybrali pětáctýřicet výherních snímků.

Výstava orchidejí
v Botanické zahradě

Orchideje

8.–24. března
Fata Morgana, pěstební skleníky v Areálu Západ

Každoroční oblíbená a hojně navštěvovaná výstava orchidejí proběhla ve skleníku Fata Morgana. Tento ročník byl zaměřen na rod *Vanda*, který se v současné době dostává mezi velmi oblíbené pěstované orchideje díky neobyčejně odolným a často kvetoucím kultivarům od thajských šlechtitelů. Ve skleníku bylo vystaveno mnoho elegantních velkokvětých kultivarů, efektně naaranžovaných v nádobách i závěsech, o něž se postaral Belgičan Benjamin Claessen s firmou Metamorphosis.

Vitríny byly zaplněny botanickými druhy ze sbírek zahrady i zapůjčené od spolupracujících pěstitelů, k vidění byly opravdové „klenoty“ z rostlinné říše. Velký úspěch mělo i večerní provázení po nasvíceném skleníku s odborným výkladem. Výstavu doplnil tradiční a hojně navštěvovaný prodej, dále doprovodný program s přednáškami, aranžováním a ukázkami přesazování orchidejí.

Doprovodný program

9.–10. března	Aranžovací víkend
ukázky aranžování s orchidejemi
16.–17. března	Přednáškový víkend
povídání o orchidejích
23.–24. března	Pěstitelský víkend
ukázky pěstování orchidejí

Výstava orchidejí
v Botanické zahradě

Návštěva senátorů v botanické zahradě

19. března
Fata Morgana, zásobní skleník Areálu Západ,
vinice sv. Kláry

Výstavu orchidejí navštívily téměř dvě desítky členů Senátu ČR. Návštěva politiků a jejich partnerů proběhla na základě pozvání PhDr. Milana Pešáka, nevidomého senátora za Prahu 11, který dlouhodobě spolupracuje s Botanickou zahradou hl. města Prahy. Kromě prohlídky skleníku Fata Morgana a zásobního skleníku s prodejem orchidejí absolvovali senátoři i malou ochutnávku vín z vinice sv. Kláry.

Ochutnávku vín z vinice sv. Kláry

„Díky pozoruhodnému tématu a velkolepé propagaci fotografie přilákaly do zahrady velké množství návštěvníků, kteří, jak doufáme, navštíví zahradu i v budoucnu.“

Bajkal – království ledu a vody

1. dubna – 5. května
venkovní expozice – Ornametální zahrada
26 740 návštěvníků

První autorská výstava fotografky Olgy Kamenské v ČR. Výstava velkoformátových plnobarevných byla nainstalována na malířských stojanech v okolí centrálního letničkového záhonu. Svou pestrostí vhodně doplňovala exteriér zahrady v době, kdy jsou dřeviny většinou bezlisté. Zajímavé kompozice nám poskytovaly pohledy na fotografie v pozadí s kaplí sv. Kláry. Díky pozoruhodnému tématu a velkolepé propagaci fotografie přilákaly do zahrady velké množství návštěvníků, kteří, jak doufáme, navštíví zahradu i v budoucnu.

Bajkal – království ledu a vody

Houby – výstava fotografií

5.–28. dubna
výstavní sál

Autorem fotografií, zejména méně známých hub, byl fotograf přírody Václav Burle. Fotografická výstava seznámila návštěvníky s krásou hub našich lesů. Ukázala roztodivné tvary a barvy plodnic, které při procházce lesem přehlédneme. Mnoho těchto exponátů je chráněno a vyskytuje se jen v malém množství na ojedinelých lokalitách.

Houby – výstava fotografií

Motýli

9. dubna – 12. května
Fata Morgana
48 249 návštěvníků

Každoroční motýlí akce je unikátní jednak svým rozsahem, ale především skutečností, že vystavovány jsou živé exponáty. Tropičtí martináci, otakárci a babočky pocházejí z anglického Stratfordu nad Avonou, kde se chovají v tamní motýlí farmě vzdálené zhruba 200 km od Londýna. Motýli a kukly se v přírodě vyskytují především v Africe, na Kanárských ostrovech, Filipínách, Thajsku, Malajsii, ve Střední a Jižní Americe. O víkendech se před skleníkem Fata Morgana mohli návštěvníci občerstvit v Čajovně U Cesty a nakoupit drobné dárky z chráněné dílny nadace WS Handicap a občanského sdružení DUHA. Výstavu zahájily děti z MŠ Motýlek.

Generálka na čarodějnice

26. dubna
venkovní expozice
1 897 návštěvníků

Čarodějnice do zahrady na generálku dorazily opět s předstihem, a to v pátek 26. dubna v 16.00 hodin. Při generálce jsme společně s návštěvníky ozdobili a postavili mini májku barevnými pentlemi, které si návštěvníci sami přinesli. Na pergole měli návštěvníci opět možnost opéci si buřtu, zazpívat si pěkné písničky, anebo se zastavit u stánku s občerstvením a vybrat si nějakou dobrotu. Děti si mohly vyrobit své vlastní čarodějné koště. Samozřejmě nechyběly ani zábavné soutěže.

Výstava motýlů

Proutí v zahradě, i jako stálý herní prvek

29.–28. dubna
venkovní expozice - Lesní biotopy, Ornametální zahrada

Do exteriéru BZ jsme nainstalovali odpočinkový mobiliář, který naši návštěvníci využívají celoročně. V lese severní expozice je vztýčen proutěný vlgvam, který hojně navštěvují děti během příměstského tábora, ale i s rodiči při procházkách zahradou po celý rok. BZ plánuje instalaci dalších zajímavých staveb z proutí pro hru i odpočinek.

Proutí v zahradě, i jako stálý herní prvek

Bonsaje

4.–12. května
venkovní expozice – Ornametální zahrada,
Japonská zahrada, výstavní sál
19 202 návštěvníků

V Japonské zahradě byly opět vystaveny desítky bonsajů z unikátní kolekce naší botanické zahrady i předních českých a zahraničních pěstitelů. Tuto výstavu obohatily jedinečné exponáty předního evropského pěstitele pana Pia Nottera ze Švýcarska, který v naší zahradě vystavoval již podruhé.

Ve výstavním sále byla nainstalovaná expozice autorských bonsajů Václava Wiesnera, prezentovaných v kontextu klasické japonské kultury, ukázka tradiční suché zahrady karesansui, ale i umělecká kimona, kaligrafie a další artefakty.

Po dobu výstavy byl zajištěn také prodej bonsajů, misek a dalších potřeb pro milovníky tohoto umění, a to známým pěstitelem a nestorem českých bonsajistů, Ing. Petrem Herynkem.

Výstava se konala pod záštitou Velvyslanectví Japonska v ČR a ve spolupráci s Česko-japonskou společností.

Ukázka stříhání bonsajů

Kreslení a malování rostlin s Lucií Crocro

19. května – 8. září
venkovní expozice

Umělecký kurz inspirovaný rostlinami kvetoucími přímo v expozici botanické zahrady vedla Lucie Crocro.

„Po dobu výstavy bonsajů byl zajištěn také prodej rostlin, misek a potřeb pro milovníky tohoto umění, a to známým pěstitelem a nestorem českých bonsajistů, Ing. Petrem Herynkem.“

Kreslení s Lucií CroCro

Burza fialek

Burza fialek

11. května
skleník Fata Morgana, Areál Západ

Specializovaná organizace Českého zahrádkářského svazu SAINTPAULIA pořádala v prostorách Botanické zahrady hl. města Prahy setkání milovníků afrických fialek. Akce byla volně přístupná široké veřejnosti.

Hudební procházky

12. května – 22. září
venkovní expozice - Ornametální zahrada
Průměr na koncert: 45 návštěvníků

Velice oblíbené nedělní koncerty se konaly letos již osmým rokem. Jsou vždy vyhledávané hlavně pro svoji neopakovatelnost. Tím, že se konaly v krásném exteriéru zahrady, přinesly nejen hudební, ale i estetický požitek. Věkové rozmezí návštěvníků našich koncertů bylo velice pestré, od vděčných seniorů, přes návštěvníky střední generace, až po mladé rodiny s malými dětmi.

Hmatová výstava - Od slunce východu do slunce západu aneb Rostliny v životě indiánů

17. května – 2. června
venkovní expozice - výstavní sál
1 665, z toho 119 nevidomých návštěvníků

Sedmnáctá hmatová výstava seznámila nejen zrakově postižené návštěvníky s životem indiánů. Návštěvníci mohli zažít den mezi indiány velkých plání a lesů, stali se příslušníky například kmene Lakotů, dozvěděli se, z jakých bylin vařili čaj i léčivé odvary, jak rozdělávali oheň i co si vyprávěli na dobrou noc. Na výstavu ve výstavním sále navázalo několik zastavení v zahradě ve venkovních expozicích, ve stínu severoamerických dřevin a v blízkosti rostlin užívaných indiány mohli návštěvníci vyzkoušet týpí, vigvam či potní chýši initipi. Stejně jako ty předchozí, doprovodil i letošní ročník hmatovky zvukový průvodce zhotovený J. Litošem a M. Urbanovou včetně popisků v Braillově písmu. Výstavu jsme pořádali ve spolupráci s RNDr. Ivou Vilhumovou, s AB Facility a dalšími členy Ligy lesní moudrosti. Zvláštní poděkování patří i Janu Ulrichovi, autorovi textu použitého ve zvukovém průvodci z publikace Mýty Lakota, aneb když ještě žil Iktómi. Středisko ELSA pro podporu studentů se specifickými potřebami ČVUT v Praze tisklo zdarma pozvánku a popisky v Braillově písmu.

Hudební procházky

Hmatová výstava - Od slunce
východu do slunce západu aneb
Rostliny v životě indiánů

Africké fialky a jejich příbuzní

21. května – 2. června
skleník Fata Morgana
2 699 návštěvníků

Čeleď *Gesneriaceae* zahrnuje asi 125 rodů s přibližně dvěma tisíci druhů, které jsou rozšířeny převážně v tropických a subtropických oblastech světa. Najdeme je v Severní Americe, v Chile, v Africe, na Madagaskaru, v Asii, v Polynésii, v Austrálii i v jižní Evropě. V této velké čeledi, najdeme i rostliny, které jsou velmi oblíbené a často pěstované jako pokojové rostliny. Patří sem zejména velmi oblíbené africké fialky (*Saintpaulia*) nebo některé kultivary rodu *Streptocarpus*. Prodej lístků a mladých rostlin se uskutečnil ve vstupní hale skleníku.

„Stejně jako ty předchozí,
doprovodil i letošní ročník
hmatovky zvukový průvodce
zhotovený J. Litošem
a M. Urbanovou včetně
popisků v Braillově písmu.“

Africké fialky a jejich příbuzní

Noc kostelů

24. května od 19.00 do 24.00 hodin
venkovní expozice - kaple sv. Kláry

Poprvé se botanická zahrada zapojila do této akce, která je pozváním všech lidí dobré vůle ke společnému setkání a k objevování krásy křesťanských výtvarných architektonických pokladů. Návštěvníci tak mohli zdarma obdivovat naaranžovanou kapli a zúčastnit se kulturního programu - divadelní představení dětí vinořské farnosti, koncertní vystoupení sboru Resonance a ztišení se během liturgických čtení a modliteb. Pro děti i dospělé byla připravena zajímavá soutěž. Po celou dobu byla otevřena vinotéka s občerstvením na vinici sv. Kláry.

Noc kostelů,
kaple sv. Kláry

Indiánsko-medový den

1. června
venkovní expozice

Ve spolupráci s AB Facility a Vyšehradskými včelařkami se za deštivého počasí uskutečnila akce, při níž si návštěvníci mohli vyzkoušet různé indiánské aktivity – střílení z luku, zhotovení náramku či lapače snů. Nebo se mohli zúčastnit představení Hircum divadelního spolku Mimo Místo, zasoutěžit si s Vyšehradskými včelařkami, zabubnovat si s P. Šušorem a na závěr si poslechnout v teple výstavního sálu poutavé vyprávění tradičních indiánských písní, legend a bájí v podání skupiny Wanbli Ohitika.

Indiánsko-medový den

Trvalkové dny

7.–9. června
venkovní expozice - Ornametální zahrada
4 977 návštěvníků

Botanická zahrada společně s Českým spolkem perenářů připravila v rámci 10. ročníku Trvalkových dnů pestrý program. Součástí Trvalkových dnů byla prezentace Trvalky sezóny, komentované prohlídky, výstava fotografií trvalek a expozice informačních panelů o léčivých rostlinách a jejich použití v trvalkových výsadbách. Praktické ukázky osazování nádob a trvalkového záhonu byly součástí doprovodného programu.

Trvalkové dny

Inspirace přírodou

7.–30. června
výstavní sál

Autor obrazů Jaroslav Kučera studoval u profesorů Boudy a Sýkory na Katedře výtvarné výchovy Univerzity Karlovy v Praze. Pedagogickou praxi pak získal na gymnáziích v Praze a od roku 1985 působil na Výtvarné škole Václava Hollara. Tam se také později, v letech 1996–2007, stal ředitelem. V současné době působí na Trojském gymnáziu jako výtvarný pedagog. Dětství a většinu času prožil v Praze – Troji a tak často navštěvoval botanickou zahradu a ZOO. Jeho dědeček, Svatopluk Mocke, byl ředitelem Pomologického ústavu v Praze – Troji. Do botanické zahrady se tedy vrátil se svými studenty. Jeho tvorbu inspirovala příroda jižních Čech.

Kaktusy a jiné sukulenty

15. června – 21. července
venkovní expozice, fóliovník v pěstebním zázemí v severní části, skleník Fata Morgana
10 727 návštěvníků

Návštěvníci se dozvěděli, kde všude sukulenty rostou, jak jejich polopouštní domovy vypadají, jak dokážou přežít nepříznivé podmínky. Poprvé v České republice byla k vidění rarita - kvetoucí *Alluaudia procera*. Také byla představena společenstva sukulentní flóry pouští jihoamerické Atacamy, atlantické Mikronésie, severoamerické Sonorské a Chihuahušské pouště a aridní oblast Madagaskaru a Jihoafrické republiky. Poprvé byly k vidění i bizarní kultivary kaktusů pocházejících z japonského šlechtění. Ve skleníku Fata Morgana návštěvníky upoutali kromě stálé expozice i četní zástupci rodu *Aloe* a epifytní *Tillandsia*. Během celé doby trvání výstavy byla možnost nakoupit kaktusy i sukulenty. O víkendech byla k dispozici odborná průvodcovská služba. Výstava se konala pod záštitou Velvyslanectví Spojených států mexických.

Inspirace přírodou

Kaktusy a sukulenty

Den Prahy 7

22. června
Praha - Letná

Den Prahy 7 je tradiční akcí, na níž se prezentují všechny subjekty, které na Praze 7 zastávají nějakou významnější úlohu. Akce probíhá tradičně ve Stromovce, v roce 2013 byla ale kvůli povodním přesunuta na Letnou. Na akci jsme prezentovali právě probíhající akce a také programy, které zahrada nabízí zejména dětské veřejnosti.

Den Prahy 7

Den pro rodinu

28. června
venkovní expozice

Pestře koncipovaný program, který zaujal všechny věkové kategorie. Od stánků nabízejících široký sortiment zdravého a chutného občerstvení, přes čajovnu, prodej hraček, oděvních doplňků až po výukové programy tance, bubnování, rukodělné dílny pro děti i dospělé apod. To vše se odehrálo v jednom dni v exteriéru Areálu Sever. Nejčastějšími návštěvníky byly rodiny s dětmi. Akce se v BZ konala již potřetí, změnila se pouze lokalita.

Den pro rodinu

Zimbabwské sochy a Africké léto v Botanické zahradě

4. července – 1. září
venkovní expozice - Stráň, výstavní sál
9 311 návštěvníků

Během léta jsme propagovali kulturu vzdálených a exotických zemí Afriky. V prodejních stáncích se nabízely africké pochutiny, káva, čaj, sladkosti. Samozřejmě byly stánky s rukodělnými produkty, bižuterií, oděvy, vyřezávanými soškami, hudebními nástroji a jinými výrobky. Každý víkend jsme nabídli zajímavé workshopy týkající se tance, hudby, tvoření s neziskovými organizacemi, ale i sochařský víkend, během něhož si návštěvník mohl vlastnoručně vytvořit objekt z mastku. Součástí programu byl i africký bazárek, přednášky s promítáním a autogramiáda knihy. Celoprázdninový program jsme podpořili instalací soch ze Zimbabwe. V Troji má tato výstava, už tradici. Jen jsme pro tentokrát změnilli lokalitu. V prostoru Stráň to sochám velmi slušelo. Bylo velmi potěšující, že zájem návštěvníků neupadal ani v horkých letních dnech.

Zimbabwské sochy a Africké léto

FOTOFATA 2013 - výstava fotografií

12. července – 1. září
venkovní expozice – Stráň

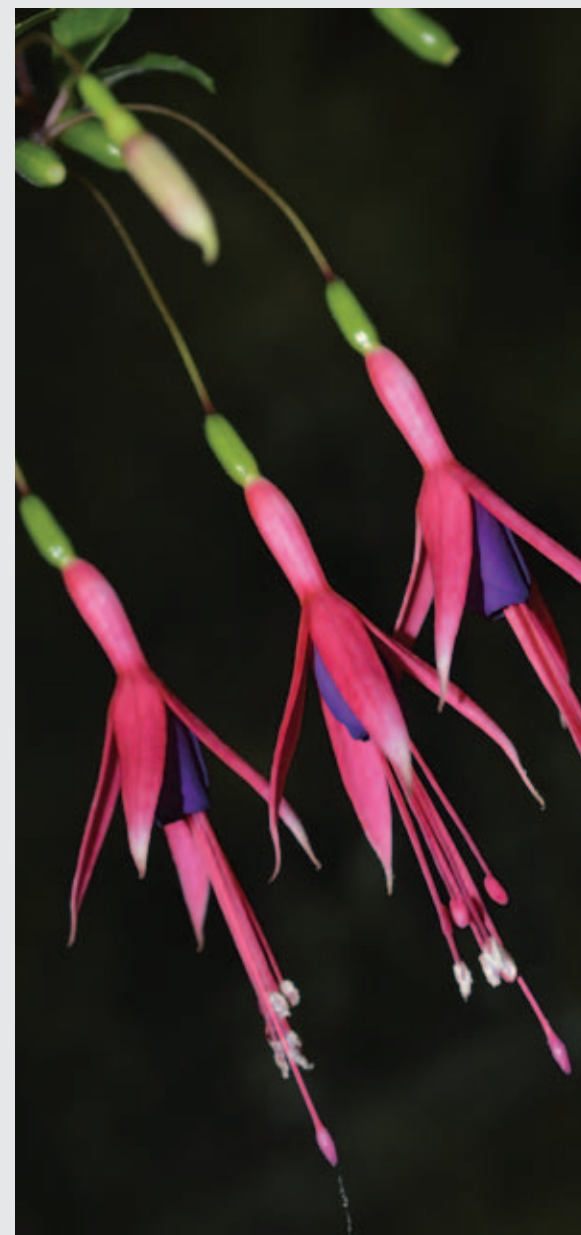
Výběr fotografií z foto-kurzu FOTOFATA prostřednictvím hlasování na webu www.fotofata.cz (z každého měsíce se na výstavu dostal jeden snímek) doplnily snímky vybrané porotou. Přehlídka byla rozšířena o fotografie Topiho Piguly, který zajišťoval odbornou část projektu. Celkem tedy bylo vystaveno čtyřicet překrásných velkoformátových fotografií.

Partneři akce

Agentura Mediacom, která vypomohla projektu s propagací, konkrétně Martina Hyndráková

Firma BENQ zaplatila grafickou přípravu a tisk 190 ks kalendáře FOTOFATA 2013 a zapůjčila na každý kurz dva fotoaparáty pro účastníky

FOTOFATA 2013

Pelargonie

19. července – 11. srpna
venkovní expozice - Ornametální zahrada

Ve spolupráci s předními českými pěstiteli a šlechtiteli těchto oblíbených rostlin se uskutečnila krásná výstava. Přišli si na své jak zastánci velkokvětých šlechtěných odrůd, tak ti kteří hledali „botaniku“. K vidění byly muškáty páskaté, břečťanolisté, tzv. muškáty anglické, voňavé i léčivé. Poslední den výstavy byl prodejní a návštěvníci zde mohli získat skutečné skvosty a unikáty. O nákup vzrostlých muškátů byl velký zájem, proto připravujeme na příští léto 2014 muškátovou burzu.

Den Prahy 7

Posvícení

18. srpna
venkovní expozice - Ornametální zahrada

Posvícení v botanické zahradě je tradiční letní akce. Protože je naše kaple zasvěcena sv. Kláře, připadá tato slavnost na první neděli po svátku Kláry. Příjemné odpolední posezení v rozkvetlé zahradě doplnila hudební produkce. Pro děti byla připravená dílna na výrobu drobných dáreků. Nechybělo ani víno z vinice sv. Kláry a Čajovna U Cesty.

Den pro rodinu

Indiánské léto v Botanické zahradě - příměstský tábor

Indiánské léto v Botanické zahradě - příměstský tábor

26.–30. srpna
venkovní expozice

Již čtvrtý ročník příměstského tábora se letos uskutečnil na venkovních expozicích botanické zahrady. Tábor tematicky využíval kulisu prerie a indiánských stanů týpí, které každoročně na venkovní expozici dotvářejí atmosféru života prérijních indiánů. Tábora se zúčastnilo dvaatřicet dětí ve věku od 7 do 14 let, které na tábořišti měly možnost připravit indiánské pokrmy, vyrábět hudební nástroje, zahrát si mnoho her a navštívit Náprstkovo muzeum či planetárium. Programová náplň tábora byla rovněž podpořena dotací z rozpočtu Městské části Prahy 20.

Praha slaví 125 let Klubu českých turistů

1. září
venkovní expozice - Ornametální zahrada

Z důvodu povodní byla akce přesunuta z 16. června na září. Piknik v botanické zahradě slavnostně zakončil pražské oslavy 125 let činnosti Klubu českých turistů. V rámci oslav vystoupily folklórní kapely, byly připraveny stánky s občerstvením a zábava pro malé i velké turisty. Na pikniku proběhlo vyhodnocení a losování výherců razítkové soutěže „Štemplmánie“. Na piknik do Troje mohli turisté přijít po trase z Národního zemědělského muzea, z Kobylis, Strahova, z Dejvické, z Rajské zahrady, z Palmovky nebo Florence.

Seminář aranžování květin v historickém interiéru

4.–6. září
areál hradu Veveří

Již několik let vysíláme své zástupce na semináře aranžování historických prostor, které se odehrávají pokaždé v jiném, historicky významném objektu. Letošní ročník se uskutečnil v areálu hradu Veveří. V minulých letech jsme se podíleli pouze aranžérsky na výzdobě objektů a absolvovali odborné semináře. Letošní ročník na téma – Plané a zplanělé rostliny vhodné pro historickou floristiku – nás oslovil natolik, že vznikla zajímavá přednáška ve spolupráci odborného oddělení a oddělení produkce. Tu jsme doplnili fotografiemi aranží právě na toto téma. Přednáška vzbudila velký zájem mezi účastníky semináře. Měla být protipólem pro honosné výzdoby v historických objektech, které je sice atraktivnější, ale také jsou velmi nákladné. Podle našeho návodu lze výzdobu objektů pořídit z vlastních zdrojů a s minimálními náklady.

Praha slaví 125 let Klubu českých turistů

Řezby – Petr Kameníček

Řezby – Petr Kameníček

7.–29. září
venkovní expozice - výstavní sál
1 133 návštěvníků

Petr Kameníček je umělec, který vytvoří zajímavý artefakt i z obyčejného kusu trámu. Zpracovává dřevo z našich běžně rostoucích dřevin, dřevotřísku, ale i ušlechtilá dřeva z dovozu. Ve výstavním sále díky němu vznikla pěkná výstava. Vystavené objekty byly na prodej, a tak nejeden z našich návštěvníků má od letošního léta ve sbírce originální doplněk do svého interiéru.

Pražská muzejní noc

14. září od 19.00 do 1.00 hodin
skleník Fata Morgana
2 384 návštěvníků

Desátá Pražská muzejní noc se měla původně konat 8. června 2013, ale kvůli povodňové situaci v Praze se neuskutečnila. Termín byl přesunut až na 14. září a botanická zahrada se podobně jako v loňském roce připojila k akci se skleníkem Fata Morgana. V průběhu celého večera měli návštěvníci možnost projít se setmělým skleníkem a vnímat tak atmosféru noční tropické džungle. Osvětleny byly pouze cesty spolu s jezírky a vodopádem v tropické části skleníku. Každou půl hodinu také začínaly komentované prohlídky, o něž byl velký zájem, a před skleníkem na ně čekala dlouhá fronta. Ti, kteří si chtěli projít skleníkem samostatně, mohli využít osvětlených popisů k jednotlivým rostlinám. Pod skleníkem bylo zajištěno občerstvení pana Procházky. Vstup do skleníku byl tradičně tuto noc zdarma.

Pražská muzejní noc,
 skleník Fata Morgana

Vinobraní

14.–15. září
vinice sv. Kláry
7 843 návštěvníků

Přední vinaři nabídli to nejlepší ze svých sklípků, došlo i na burčák a nechybělo ani víno z Vinice sv. Kláry. Pro hladové bylo připraveno několik občerstvovacích míst s širokou nabídkou lákavých dobrot. A k tomu všemu opět pěkný doprovodný program k posezení, poslechu a k tanci na terase viničního domku.

Program Vinobraní

sobota	13.00–15.45 16.00–19.00	St. Johnny trio & Charlie Slavík Zelenáči
neděle	13.00–15.45 16.00–19.00	Císař band Rangers band

Vinobraní

Masožravé rostliny

21.–29. září
skleník Fata Morgana
3 212 návštěvníků

Prodej byl zajištěn po celou dobu konání výstavy, včetně poradenské služby pěstitele Ing. Kamila Páska pod terasou ve skleníku Fata Morgana. Ing. Pásek též zajistil i odborné přesazení přinesených rostlin od návštěvníků do kvalitního čerstvého substrátu. Kurátor výstavy Vlastimil Rybka připravil pro návštěvníky „Opravník omylů o masožravých rostlinách“ - stručné rady o masožravých rostlinách. Opět byla zajištěna víkendová průvodcovská služba; světem masožravých rostlin provedli a s fenoménem masožravosti seznámili veřejnost školení průvodci.

Dýně

28. září – 20. října
venkovní expozice

Dýně patří neodmyslitelně k podzimu. I v roce 2013 jsme připravili velký sortiment barevných dýní z čeledi *Cucurbitaceae* a ukázali všestranné využití těchto plodů, které se v posledních letech staly oblíbenou pochoutkou, ozdobou zahrad i dekoracním prvkem.

Masožravé rostliny

Dýně

Stromy - očima výtvarnice Pavly Dvorské

5.–28. října
výstavní sál

Na výstavě byly ukázky z volné tvorby, která byla zastoupena portréty konkrétních stromů, jež autorka skicovala při cestách po naší vlasti i cizině. Kromě těchto skic byly na výstavě také předvedeny jejich plody a květy v barevných linorytech. Další část výstavy byla zaměřena na stromy a keře ve vědecké ilustraci. Ty autorka zachycuje technikou kresby tužkou a barevnými pastely zobrazí celý korpus stromu a jeho jednotlivé části. Tyto kresby slouží jako ilustrace v časopisech, výukový materiál v podobě karet a také jsou součástí naučných stezek na Moravě.

Stromy - očima výtvarnice
Pavly Dvorské

Podzimní hrátky s plody

19.–20. října
venkovní expozice
4 749 návštěvníků

Podzimní hrátky s plody jsou již tradiční akcí, která návštěvníkům nabízí možnost kreativního vyjádření s využitím přírodních materiálů. Pomocí nich může každý popustit uzdu své fantazii a vytvářet tak nejrůznější skřítky, postavičky a jiné drobnosti.

Podzimní hrátky s plody

BIO Elementy – Dušan Swalens

1. listopadu – 31. prosince
venkovní expozice - Stráň, výstavní sál,
skleník Fata Morgana

Výstava velkoformátových fotografií vystavovaných v Botanické zahradě hl. m. Prahy byla součástí cyklu nazvaného BIO. Inspiraci autor našel v přírodě, přesněji v botanice. Ve svých fotografiích zprostředkovává originální pohled na rostliny - jejich květy, plody, listy, stvolý, hlízy a kořeny. Fotografie vznikaly v botanických zahradách ve Velké Británii, Belgii, Francii, Itálii, Německu, Rakousku, Irsku, Nizozemsku, Litvě, České a Slovenské republice, jakožto i v unikátní sbírce kaktusů a sukulentů samotného autora a ve volné přírodě. Snímky odhalují překvapivě něžnou estetiku flóry celého světa. Fotografie ve výstavním sále byly doplněny aranžmá ve volném stylu od paní Hany Lochmanové. Bylo možné zakoupit si kalendáře i knihy s fotografiemi Dušana Swalense ve skleníku Fata Morgana.

Halloween

31. října
venkovní expozice - Stráň
2 455 návštěvníků

Pro malé návštěvníky byl připraven halloweenský odpolední program

Vlastnoruční dlabání dýní (možnost zakoupit dýně přímo v botanické zahradě)

Soutěže

Opékání špekáčků (k zakoupení i u stánku s občerstvením) a posezení u ohně

Večerní průvod s rozsvícenými dýněmi po areálu v 18.00 hodin
Občerstvení

BIO Elementy – Dušan Swalens

Svatomartinské

11. listopadu
vinice sv. Kláry

Ochutnávání mladých vín patří k tradičním rituálům milovníků vína, kteří se již nemohou dočkat, až pozvednou sklenici svěžího a jiskrného moku z nové úrody lahodných hroznů z prosluněných vinic. V Botanické zahradě mohli návštěvníci tato první mladá vína z Moravy a Čech ochutnat na svátek sv. Martina od 11.00 hodin ve viničním domku na vinici sv. Kláry.

Floristův rok aneb co potřebuje aranžér

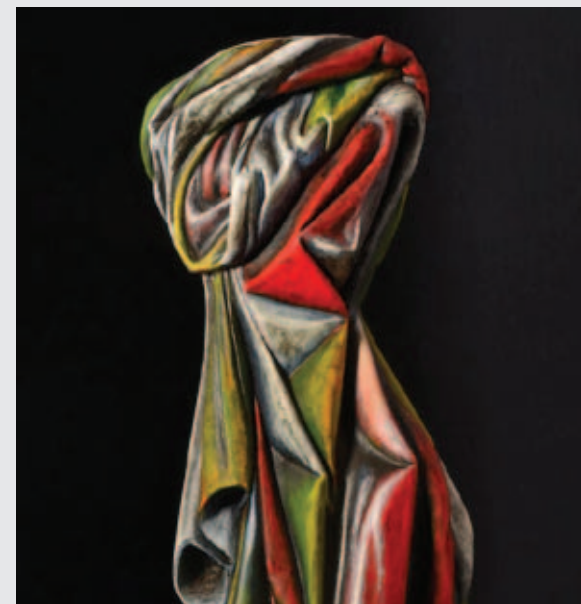
30. listopadu 2013 – 5. ledna 2014
venkovní expozice – výstavní sál

Naši návštěvníci mají každoročně velký zájem o floristiku a o aranžování květin jako takové. Všechny předváděcí akce jsou hojně navštěvovány a vyplyne během nich spousta otázek, týkajících se aranžování květin. Proto jsme připravili tuto výstavu, kde jsme chtěli představit výrobky a pomůcky, které mohou ke své práci využívat, které jejich práci nejen usnadní, ale i zpříjemní. Zaměřili jsme se na floristicky nejvýznamnější období pro květinářské obchody a floristické dílny. Kromě toho jsme ukázali, jak zpracovávat materiál, který si každý v přírodě může nasbírat, a pak použít při aranžování. Podle zápisů v kronice jsme mnohé návštěvníky poučili, potěšili a hlavně inspirovali, to ostatně bylo krédem naší výstavy.

Adventní rozjímání

14. prosince
venkovní expozice – Ornametální zahrada, kaple sv. Kláry

I přes nabitý předvánoční program návštěvníci dorazili do kaple sv. Kláry, kde poslouchali biblickému čtení, vystoupení dětí zaměstnanců botanické zahrady, pěveckému souboru Resonance a koncertnímu vystoupení studentů D. Čecha. Před kaplí byl vystaven dřevěný betlém zapůjčený Psychiatrickou léčebnou v Bohnicích. Návštěvníky zahřály teplé nápoje podávané zdarma Čajovnou U Cesty. Komorní akce navodila adventní atmosféru a vyloudila spokojené úsměvy.

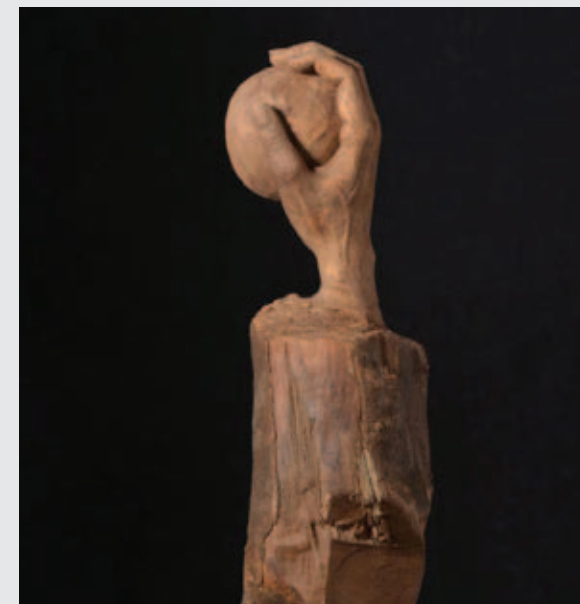

Malenga - socha

Malenga - socha

17. prosince 2013 – 30. března 2014
skleník Fata Morgana

Africké sochařské umění se představilo ve skleníku Fata Morgana – ve vestibulu, ve štole a na terase. Pod záštitou Portugalského centra v Praze zde svá díla vystavil mosambický umělec Malenga. Sochař vystavil výběr ze svých děl v České republice vůbec poprvé. Ve své tvorbě se tento autor zaměřuje na přetváření dřeva v umělecké objekty a inspiroje se především svými kořeny. Malenga totiž pochází z mosambického kmene Makonde, který se tradičně věnuje sochařství.

4 REKREAČNĚ ESTETICKÁ ČINNOST

Propagace

Ukázky propagačních materiálů Botanické zahrady

4 REKREAČNĚ ESTETICKÁ ČINNOST

Kořeny osobností

Botanická zahrada navázala na úspěšný a zajímavý projekt, který vznikl v roce 2009. Během roku 2013 byly vysazeny v rámci Kořenů osobností tyto vzácné a na území ČR často ojedinělé dřeviny: javor dlanitolistý (*Acer palmatum*), habr (*Carpinus monbeigiana*), lípa (*Tilia paucicostata*), šácholan velkolistý (*Magnolia macrophylla*), blýskalka drobnolistá (*Photinia parvifolia*) a lípa japonská (*Tilia japonica*). Jako první se chopila rýče bývalá první dáma Dagmar Havlová, následovalo ji duo osobností, které šíří dobré jméno České republiky zejména v zahraničí: operní zpěvačka Magdaléna Kožená a plastický chirurg Bohdan Pomahač. Ze světa výtvarného umění přijala pozvání křehká dáma s velkým duchem Meda Mládková, po ní zahrada přivítala Theodora Pištěka, světznámého kostýmního návrháře, držitele Oscara za výpravu k filmu Amadeus. Sezónu pohádkově uzavřelo Divadlo Spejbla a Hurvínka, které přivedlo všechny čtyři oblíbené postavičky.

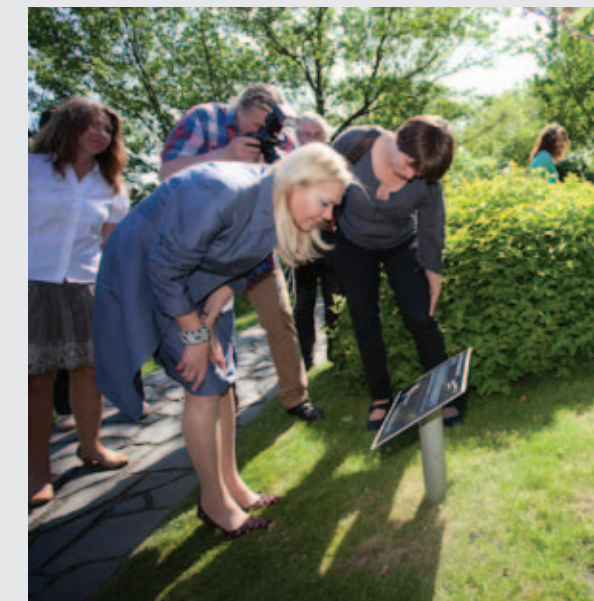
Rovněž byly vysazeny dřeviny jako adopce významnou společností nebo mediálně známou skupinou, a to moruše (*Morus cathayensis*), zmarlika kanadská (*Cercis canadensis*) a habrovec viržinský (*Ostrya virginiana*). Na sázení těchto dřevin se podílely společnosti euroAWK, s.r.o.; IPODEC, ČKD Praha DIZ a.s. a aktéři seriálu Cesty domů.

Šácholan velkolistý
MAGNOLIA MACROPHYLLA

4 REKREAČNĚ ESTETICKÁ ČINNOST

Magdaléna Kožená
a MUDr. Bohdan Pomahač, kteří
nás proslavili v zahraničí, ať už
na poli hudebním či vědeckém

Dagmar Havlová spolu
s ředitelkou Botanické zahrady
Věrou Bidlovou

4 REKREAČNĚ ESTETICKÁ ČINNOST

Meda Mládková

Theodor Pištěk

Meda Mládková

4 REKREAČNĚ ESTETICKÁ ČINNOST

Zleva Mánička, Hurvínek, Spejbl v pozadí a v detailu a pochopitelně nezbytný Žeryk

Hurvínka milují všechny generace

Nestárnoucí ansámbl divadla S+H

4 REKREAČNĚ ESTETICKÁ ČINNOST

QR stezky

QR kódy

V areálu zahrady jsou instalovány dvě stezky využívající QR technologii. Obě jsou sdruženy pod projektem Doháje, který realizuje společnost Taggmanager.cz, na jehož portále jsou shromážděny stezky z celé ČR. Naučná stezka Významná místa Botanické zahrady čítá třiatdvacet zastavení, která návštěvníka seznamují s nejzajímavějšími částmi venkovní expozice i skleníku Fata Morgana.

Druhá stezka, která byla dokončena v říjnu roku 2013, nese název Významné sbírky Botanické zahrady. Samotná stezka představuje návštěvníkům jak rostlinné sbírky, tak jednotlivé exempláře, které jsou pro návštěvníky zajímavé. Stezka čítá třicet zastavení, přičemž každé prezentuje tři rostlinné druhy. Obě naučné stezky jsou dostupné rovněž v anglickém a německém jazyce.

Jmenovky k rostlinám

V tomto roce se pokračovalo s výrobou nových jmenovek k rostlinám v expozicích BZ. Jmenovky pro dočasné výsadby tiskneme termosublimační tiskárnou Zebra. Tyto jmenovky jsou na expozicích umístěny v hnědých rámečcích. Trvalé výsadby jsou označeny jmenovkami vypalovanými laserem do barveného hliníkového plechu. Podle potřeby jsou tyto jmenovky dodávány v šesti velikostech. Výrobu zajišťuje firma Tenax a letos jich bylo připraveno neuvěřitelných 4 295 ks.

QR významné sbírky

5 EDUKAČNÍ ČINNOST

Pro osoby se speciálními potřebami si Botanická zahrada v Troji zapůjčila příslušnou elektroniku

Projekt Zahrada

„Na stránkách BGCI je v rámci Komunitních projektů představen náš projekt zpřístupnění zahrady návštěvníkům se speciálními potřebami, tedy náš informační systém včetně všech doprovodných aktivit, výstav, sbírky přírodnin a podobně. „Unexpected, yet brilliant...!“ nazvali kolegové v Kew poslední část naší případové studie.“

V současné době botanická zahrada nabízí bezbariérový přístup téměř do všech částí zahrady, proškolené průvodce pro práci s návštěvníky se speciálními potřebami. Na pokladně Sever a Jih venkovních expozic a ve skleníku Fata Morgana je možnost zapůjčení invalidních vozíků. Vidoucí i nevidomí návštěvníci mohou využít orientační systém – jednašedesát označených zajímavých rostlin, hmatový plán jižní části botanické zahrady, diskretní informační systém. Pokladny jsou od 1. dubna vybaveny orientačními majáčky pro nevidomé. Parkování aut označených značkou pro invalidy je možné na všech parkovacích místech včetně oblastí se zákazem vjezdu. Ve skleníku Fata Morgana a u pokladny venkovní expozice Areálu Jih je bezbariérové WC. Osoby ZTP a ZTP/P včetně průvodce mají vstup do všech expozic zdarma. V lednu 2010 se zařadila botanická zahrada mezi Přátelská místa v rámci projektu Českého červeného kříže. V roce 2013 byl náš projekt zveřejněn mezi vybranými Komunitními projekty na webových stránkách světové organizace botanických zahrad BGCI (<http://www.bgci.org/garden.php?id=359>) Projekt Zahrada pro handicapované byl představen v rámci mezinárodního konsorcia evropských botanických zahrad BGCI (Botanic Gardens Conservation International), konkrétně workshopem Communities in Nature – Growing the Social Role of Botanic Gardens podobou prezentace Information systems for people with special needs in Prague Botanic Garden a následnou prohlídkou informačního systému v botanické zahradě a výstavou pro všechny smysly. Zároveň je na stránkách BGCI je od září v rámci Komunitních projektů představena naše studie zpřístupnění zahrady návštěvníkům se speciálními potřebami. V roce 2013 jsme připravili anglickou verzi celého informačního systému (61 informačních sloupků). Anglická verze bude dána do užívání veřejnosti 1. dubna 2014. Od 1. dubna tohoto roku jsou pro zrakově postižené návštěvníky vybaveny všechny pokladny venkovních expozic zvukovými popisy tras od autobusových zastávek do zahrady. Připravili jsme další

rozšíření informačního systému o sedmadvacet nových sloupků u zajímavých dřevin formou grantu u Nadačního fondu Mathilda.

Týden komunikace se sluchově postiženými (TKOSP)

Pokud to počasí dovolilo, procházely se vždy obě expozice. Účastníků ve skupině bylo maximálně deset a měli zapůjčené tablety se speciálním programem, díky němuž bylo možné přepisovat výklad, který náš průvodce sděloval při prohlídce účastníkům. Tablety poskytly partnerské firmy Orbi Pontes o. s., Transkript on-line s.r.o. Návštěvníci platili symbolický poplatek 25 Kč, jako příspěvek na průvodce; vstup měli zdarma. Orbi Pontes o. s. vytvořilo na základě zkušební prohlídky v srpnu upoutávkové video. Projekt zafungoval a osvědčil se. I neslyšící návštěvníci tak získali nové informace z výkladu průvodce, který neovládá znakovou řeč.

Putování Prahou za duchem Vánoc

14. prosince

90 účastníků

o.s. LORM – Společnost pro hluchoslepy

Botanická zahrada hl. m. Prahy se poprvé zúčastnila 3. ročníku této charitativní akce. Pro účastníky byla připravena soutěž po venkovní expozici se zakončením ve viničním domku. Výtěžek z akce činil 14 000 Kč. Tyto finanční prostředky se použijí v příštím roce na realizaci týdenního pobytu, na němž se hluchoslepi klienti budou učit komunikovat v taktálním znakovém jazyce.

5 EDUKAČNÍ ČINNOST

Spolupráce a partnerství v rámci oddělení produkce akcí

Fond ohrožených dětí

Již čtvrtý rok fotil Martin Šlehofer v botanické zahradě kalendář Fondu ohrožených dětí, jehož výtěžek bude použit na zajištění letních prázdninových pobytů pro děti z Klokánků. Hlavním smyslem kalendáře je však upozornit na problematiku ohrožených dětí v České republice, posílit povědomí o činnosti Klokánků a propagovat činnost krizové linky pro matky, které tají těhotenství a porod. Kalendář se již tradičně skládá z krásných portrétových fotografií, které jsou doplněny konkrétními příběhy dvanácti dětí s tragickým osudem, ale o to šťastnějším závěrem. Proto kalendář nese podtitul „Příběhy ohrožených dětí se šťastným koncem“.

V listopadu roku 2013 pokřtila kalendář ve skleníku Fata Morgana zpěvačka Monika Absolonová.

Česko-japonská společnost

Cílem Česko-japonské společnosti je napomáhat rozvoji porozumění, respektu a inspirace mezi obyvateli ČR a Japonska, uvedení japonské kultury do obecného povědomí české veřejnosti, stimulovat zájem české veřejnosti o studium japonštiny a tradičních i soudobých japonských disciplín a ve spolupráci s partnerskými organizacemi v Japonsku a ČR podporovat zájem Japonců o českou kulturu a napomáhat integraci japonské komunity v ČR do místního prostředí.

V roce 2013 spolupracovala botanická zahrada s touto společností zejména na následujících akcích

4.–12. května Mezinárodní výstava bonsají

Odborná poradenství ohledně Japonské zahrady

Fond ohrožených dětí

Vyšehradští včelařici

Kroužek mladých včelařů založený v roce 2008 sdružením PROTEBE, které se snaží o zapojení psychicky, fyzicky i sociálně handicapovaných dětí a mládeže do širokého spektra sportovních, kulturních i vzdělávacích aktivit. Botanická zahrada spolupracuje s Vyšehradskými včelařičky od roku 2010, kdy se včelařici starali o 2 včelstva umístěná v expozici Středomoří. V roce 2013 byla včelstva přestěhována do vznikající expozice Medonosných rostlin a včel do expozice Stráň. V současné době jsou včelstva tři, z nichž jedno je v proskleném úlu během vegetační sezóny. Vyšehradští včelařici v čele s Jiřím Cafourkem se aktivně podílejí i na nově vznikající expozici Medonosných rostlin a včel.

Spolupráce s včelařičky probíhala i na těchto akcích

1. června Indiánsko-medový den

20. srpna – 13. září Včely v Praze aneb Bez medu to nejde (výstava o medu, včelách a včelařství v Praze – Galerie 1, Štěpánská 47, Praha 1)

Čajovna U Cesty

Již několik let mohou na venkovní expozici návštěvníci pravidelně ochutnat širokou nabídku čerstvě připravených čajů. Během specializovaných výstav se nabídka rozšiřuje o čaje s výstavou související. Tak např. u výstavy orchidejí se nabízí sahleb a u výstavy bonsajů japonské čaje. Čajovníci Martina Adamčáková a Pavel Škvor poskytují i odborný výklad ke všem nabízeným druhům a v případě potřeby poradí návštěvníkům s orientací či poskytnou základní informace k právě probíhajícímu akcím. Během akce Adventní rozjímání 14. prosince rozdávali čaj zdarma.

Čajovna u Cesty

Spolupráce s o.s. Společnost DUHA – integrace osob s mentálním postižením

Občanské sdružení Společnost DUHA – integrace osob s mentálním postižením poskytuje již 21 let pomoc dospělým lidem s mentálním znevýhodněním v těchto službách – Chráněné bydlení, Podpora samostatného bydlení, Centrum denních služeb. Botanická zahrada již popáté podpořila Benefiční večer pro DUHU darováním vín. Získané věnované prostředky budou tentokrát použity na službu Chráněné bydlení. Koncem roku 2013 uzavřela zahrada s Duhovou prádelnou smlouvu o poskytování služeb, takže od ledna 2014 nám Duhová prádelna poskytuje své služby.

Spolupráce s Duhou probíhala i na těchto akcích botanické zahrady

27.–28. dubna, 4.–5. května a 11.–12. května Motýlí víkendy v rámci akce Motýli (krásný výsledek ze tří víkendů pro DUHU byl 19 685 Kč)

14.–15. září Vinobraní

Václav Wiesner s ředitelkou
Botanické zahrady
Věrou Bidlovou

Povodňová sbírka na pomoc obětem červnových povodní

Botanická zahrada hl. m. Prahy se zapojila do povodňové sbírky pod hlavičkou Diakonie Českobratrské církve evangelické. Celková vybraná částka na pokladnách v botanické zahradě činila 7 202 Kč.

Spolupráce se světově uznávaným bonsajistou Piem Notterem

30. dubna – 1. května se uskutečnila návštěva japonské zahrady P. Nottera v Boswillu ve Švýcarsku za účelem vypůjčení bonsajů na výstavu bonsajů v botanické zahradě. P. Notter daroval japonské zahradě naší botanické zahrady nepravidelný kámen o rozměrech 130 x 200 x 70 cm, který je osázen borovicí (výška 90 cm). Krásný dar by měl být umístěn do naší Japonské zahrady během roku 2014 po konzultaci ohledně vhodného místa s P. Notterem.

5 EDUKAČNÍ ČINNOST

Eva Novozámská
s malými botaniky

Vzdělávání

Výukové programy a pracovní listy

Botanická zahrada využívá mnoho výukových materiálů. První z nich vznikly ve spolupráci s Trojským gymnáziem. Jedná se o programy, které vznikly během projektu Trojskou kotlinou křížem krážem, který byl ukončen v roce 2008 a projekt Trojské trumfy pražským školám, který byl ukončen v roce 2012.

Projekt Trojskou kotlinou křížem krážem je zaměřen převážně na práci s průvodcem a pracovním listem. Je určen především pro II. st. ZŠ a gymnázia.

Projekt Trojské trumfy pražským školám je naopak určený pro studenty středních škol v rámci samostatné práce žáků. Dále nabízíme výukové programy pro zbylé věkové kategorie (I. S. ZŠ a MŠ), které vznikly přímo v zahradě. Tyto programy jsou postaveny na principu tzv. didaktických balíčků a tematicky pokrývají jak skleník Fata Morgana, tak venkovní expozici.

Školní skupiny si mohou proto vybrat mezi klasickou prohlídkou s průvodcem, prohlídkou využívající pracovní listy a prohlídkou, která je založena na čerpání didaktických balíčků. Celkem nabízíme třiadvacet výukových programů v mutacích, které jsou využitelné pro jednotlivé věkové kategorie.

Příměstský tábor
v Botanické zahradě

Zvýšení návštěvnosti skupin (MŠ, ZŠ, SŠ), významný rozvoj a návštěvnost

Botanická zahrada a její obě části (skleník Fata Morgana i venkovní expozice) mají velmi vysoký návštěvnický potenciál, který však běžný návštěvník při samostatné prohlídce často nedokáže plně docenit. Prohlídky jednotlivých expozic s průvodcem mají nejen v naší zahradě dlouhou tradici, protože v tomto případě průvodce upozorní laického návštěvníka na zajímavé druhy či společenstva rostlin a přiblíží jim jejich význam pro člověka či přírodu. Objednávky takovýchto prohlídek nebyly v minulosti příliš časté. V posledních několika letech však dochází k postupnému zvyšování zájmu o průvodcovskou službu.

V roce 2012 bylo celkem 389 prohlídek s průvodcem. Do tohoto počtu jsou zahrnuty jak klasické komentované prohlídky pro školní skupiny i dospělé návštěvníky, prohlídky expozice výroby vína s degustací, tak i výukové programy na jednotlivá témata pro děti.

V roce 2013 byl zaznamenán vzrůstající zájem o prohlídky s průvodcem, kdy celkový počet prohlídek činil 579 za kalendářní rok. Nárůst je nejlépe patrný u školních kolektivů, kdy zahradu navštívilo celkem 337 skupin dětí a studentů (oproti 263 v roce 2012).

Prohlídky pro školní skupiny je možné každoročně navyšovat díky proškoleným průvodcům, z nichž většina je schopna provázet skupiny od mateřských škol až po gymnazisty či vysokoškoláky. Jejich schopnost pružně reagovat na poptávku prohlídek umožňuje vyjít jednotlivým skupinám maximálně vstříc.

Zároveň se snažíme stále rozšiřovat nabídku témat pro výukové programy pro školy, včetně mateřských, kdy během loňského roku přibýly další tři výukové programy přibližující problematiku rostlin i této nejmenší věkové kategorii návštěvníků. V roce 2012 navštívilo botanickou zahradu třináct skupin z mateřských škol, které využily průvodcovskou službu, zatímco v roce 2013 vzrostl počet skupin na třicet osm.

Vzrůstající zájem o prohlídky je pozitivním trendem, protože si veřejnost začíná uvědomovat, že návštěva botanické zahrady s průvodcem přinese jejím účastníkům mnohem více poznatků a zážitků. Věříme, že nárůst prohlídek bude patrný i v dalších letech a rozšíříme i množství spokojených návštěvníků zahrady, kteří mají zájem v zahradě nejen relaxovat, ale také dozvědět se nové a zajímavé informace z říše rostlin.

Spolupráce na DVD Fenologie a včely aneb včelařským rokem přírodou krok za krokem – 2. díl

2. díl DVD byl natočen opět v botanické zahradě manželi Kolářovými a obsahuje několik desítek záběrů na detaily medonosných rostlin z botanické zahrady a pozvánku do ní v podobě několika záběrů na celky expozice. Na DVD spolupracovali: RNDr. Václav Švamberský, Ing. Miroslava Novotná, Ing. Milan Bíba, Josef Lojda, Zdeněk Josífek, kolektiv zaměstnanců Botanické zahrady hl. m. Prahy, Botanická zahrada UK v Praze a Státní rostlinolékařská správa

Průvodkyně v akci

„Vzrůstající zájem o prohlídky je pozitivním trendem, protože si veřejnost začíná uvědomovat, že návštěva botanické zahrady s průvodcem přinese jejím účastníkům mnohem více poznatků a zážitků.“

Semináře pro pedagogy

V roce 2013 proběhly opět semináře pro pedagogy, které Botanická zahrada hl. m. Prahy pořádá ve spolupráci se Vzdělávacím institutem Středočeského kraje. Spolupráce s institutem probíhá od roku 2011 a je zacílená především na právě na učitele působící v tomto regionu. Akreditované semináře přibližují pedagogům nejen areál BZ, ale i vzdělávací programy a možnosti, které zde mohou školy v rámci školních exkurzí využívat.

Témata seminářů pro učitele II. st. ZŠ a víceletá gymnázia

16. dubna 2013, 09-32-G31 Cestujeme kolem světa v botanické zahradě.

21. května 2013, 09-22-G31 Podporujeme přírodovědnou gramotnost žáků / Botanická zahrada.

27. května 2013, 09-23-G31 Podporujeme přírodovědnou gramotnost žáků / Rostliny léčí a krásí.

Témata seminářů pro učitele I. s. ZŠ a MŠ víceletá gymnázia

22. dubna 2013 03-67-G32 Botanická zahrada jako místo pro vzdělávání žáků na 1. stupni ZŠ.

23. dubna 2013, 03-67-G31 Botanická zahrada jako místo pro vzdělávání žáků na 1. stupni ZŠ.

26. září 2013, 02-22-G41 Botanická zahrada jako místo pro předškolní vzdělávání.

Seminářů se v roce 2013 zúčastnilo celkem 67 pedagogů

6 HOSPODAŘENÍ

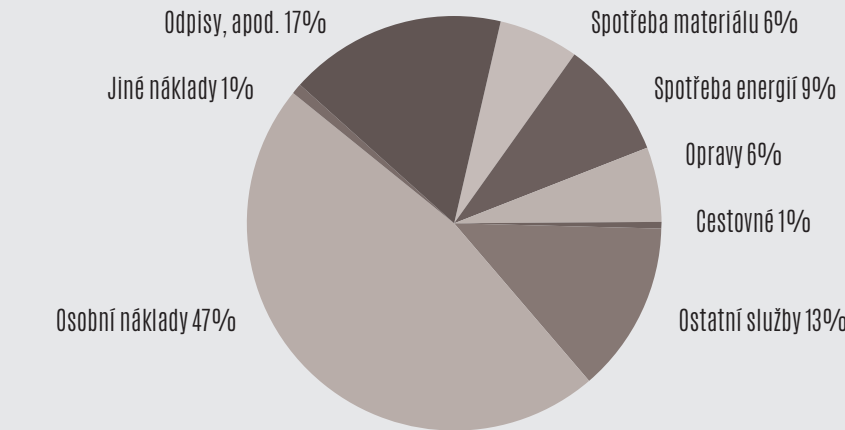
„Zahrada cíleně naplňuje Generel rozvoje z roku 2002 a Střednědobou koncepci rozvoje zahrady č. 1945 HMP schválenou RHMP 20. listopadu 2012.“

	Schválený rozpočet 2013 (v tis. Kč)	Upravený rozpočet k 31. prosinci 2013 (v tis. Kč)	Skutečnost k 31. prosinci 2013 (v tis. Kč)	plnění (v %)	Skutečnost k 31. prosinci 2012 (v tis. Kč)
VÝNOSY celkem (mimo účet 672)	10 664	11 078	15 298	138%	10 663
NÁKLADY celkem	73 050	83 592	88 171	105%	92 039
z toho vybrané položky					
Spotřebované nákupy	9 659	11 747	13 590	116%	13 778
Služby	7 174	14 398	17 458	121%	23 007
Osobní náklady	41 087	41 506	41 435	100%	38 239
Daně a poplatky (53x)	0	13,5	13,297	98%	0
Ostatní náklady	269	748	746	100%	780
Odpisy dlouhodobého majetku	14 239	14 239	13 524	95%	13 664
Drobný dlouhod. majetek (558)	622	933	1 402	150%	1 833
Daň z příjmů (591)	0	0	0	-	-
Finanční náklady (56x)	0	8	3	35%	0
HOSPODÁŘSKÝ VÝSLEDEK	-62 386	-72 514	-72 873	-	-81 376
Neinvestiční příspěvek	62 385,8	72 385,8	72 385,8	100%	80 550,9
Výsledek hospodaření celkem úspora NIP (+) nebo zhoršený HV (-)	0	0	-288	-	-688

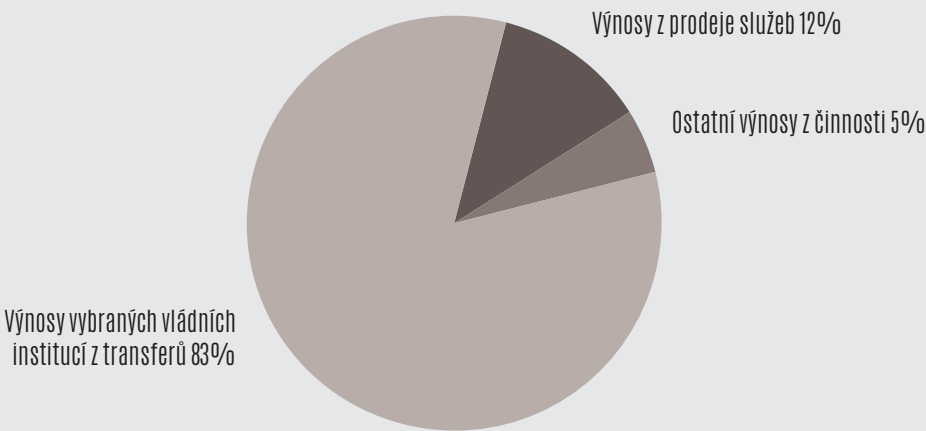
Hlavní činnost

Rok 2013 byl nastartován především ve znamení výrazného poklesu příspěvku na provoz, a to ve výši 62 385,8 tis. Kč, což oproti roku 2012 při schváleném neinvestičním příspěvku 66 227 tis. Kč na počátku rozpočtového období znamenalo pokles v příjmech o 3 841,2 tis. Kč. S ohledem na zvyšující se ceny vstupů bylo více než jasné, že tyto prostředky jsou zcela nedostačující. RHMP schválila usnesením č. 593 z 16. dubna 2013 posílení provozu o 5 000 000 Kč, dále pak usnesením RHMP ze dne 19. listopadu 2013 příspěvek 5 000 000 Kč na krytí zvýšených provozních nákladů. Celkově tak neinvestiční příspěvek pro rok 2013 byl ve výši 72 385,8 tis. Kč, což oproti roku 2012 znamenalo výrazný pokles na příjmové straně o 8 230,1 tis. Kč. Přes veškerá úsporná opatření však na straně výdajové se podařilo snížit spotřebu materiálu o cca 620 tis. Kč v hlavní činnosti a dále náklady na opravy a udržování, a to o 5 349 tis. Kč, což však z dlouhodobého hlediska udržitelnosti vybavení může mít negativní dopad na provoz zahrady. Naopak náklady na energie vzrostly o cca 500 tis. Kč, ačkoliv byla snaha realizovat veškerá možná úsporná opatření, jako např. omezit vytápění ve sklenících pěstebního zázemí a další. Botanická zahrada v hlavní činnosti za rok 2013 vykázala ztrátu pouze ve výši 288 tis. Kč, a to s ohledem na nižší příspěvek o 8 230 tis. Kč a rostoucí energetické a jiné náklady. Realizovaná úsporná opatření zaznamenala omezení především pak v režimu oprav a údržby. Rok 2013 byl rokem dynamickým v mnoha ohledech, ať již v oblasti investic, kdy bylo realizováno velké množství akcí, nebo v oblasti provozní, která garantovala udržitelný rozvoj BZ, a to i za velmi složitých finančních podmínek. Zahrada tak cíleně naplňuje Generel rozvoje z roku 2002 a Střednědobou koncepci rozvoje zahrady č. 1945 HMP schválenou RHMP 20. listopadu 2012.

Náklady hlavní činnosti
v roce 2013 v %

Výnosy hlavní činnosti
v roce 2013 v %

6 HOSPODAŘENÍ

Rok 2013 byl ve znamení kladného hospodářského výsledku ve výši 486 tis. Kč. Z důvodu podpory rozvoje doplňkové činnosti byly zaznamenány jednak vyšší výnosy, a to o 586 tis. Kč, ale také vyšší náklady o 1 071 tis. Kč (růst energií, služeb, ale také osobních nákladů).

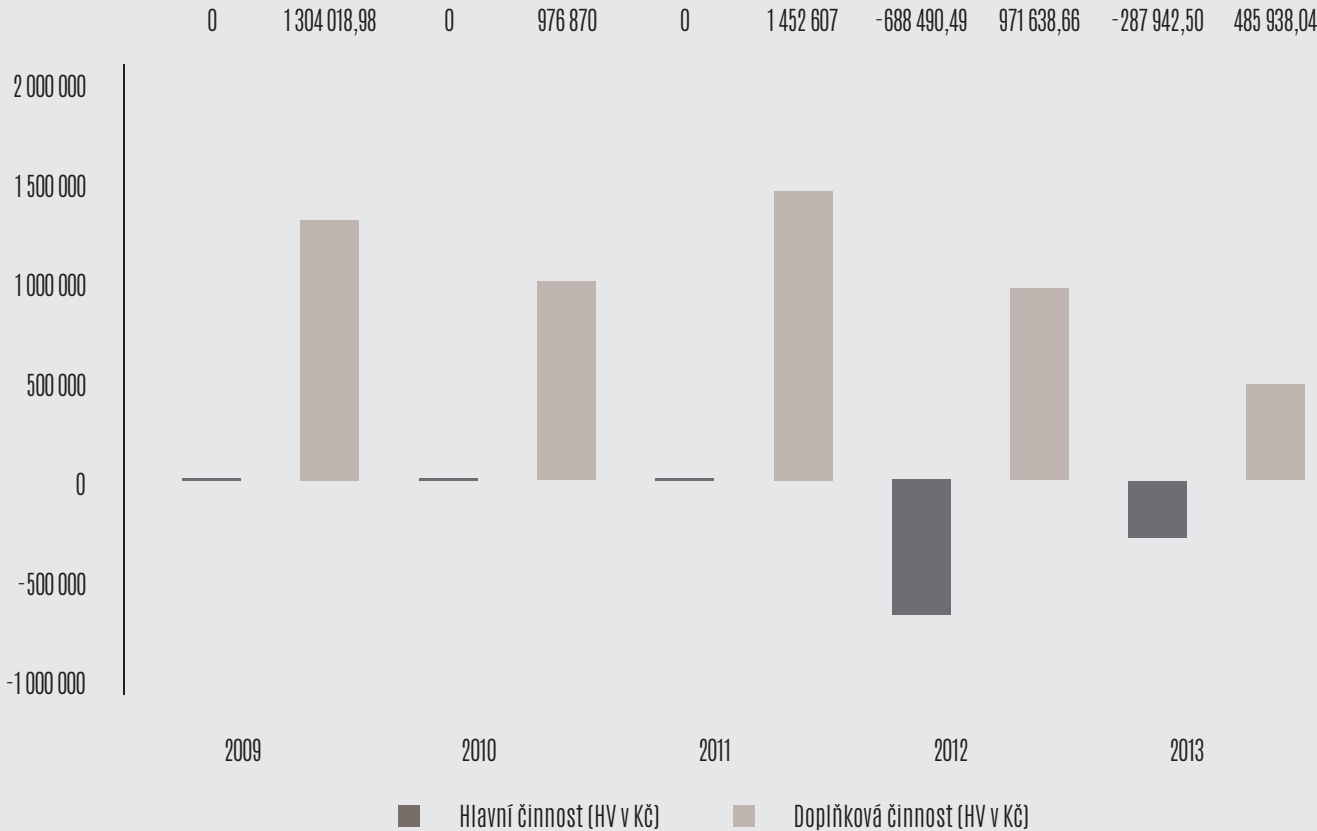
	Schválený rozpočet 2013 (v tis. Kč)	Skutečnost k 31. prosinci 2013 (v tis. Kč)	(v %)	Plnění (v %)
VÝNOSY celkem	5 583	6 170	111%	111%
NÁKLADY celkem	4 612	5 684	123%	123%
z toho vybrané položky:				
Spotřebované nákupy	1 257	1 346	107%	107%
Služby	209	465	222%	222%
Osobní náklady	2 689	3 442	128%	128%
Daně a poplatky (53x)	0	4	-	-
Ostatní náklady	11	10	91%	91%
Odpisy dlouhodobého majetku	150	104	69%	69%
Drobný dlouhod. majetek (558)	296	309	104%	104%
Daň z příjmů (591 a 595)	0	0	-	-
HOSPODÁŘSKÝ VÝSLEDEK (+ zisk / - ztráta)	971	486	50%	50%

„Rok 2013 byl rokem dynamickým v mnoha ohledech, ať již v oblasti investic, kdy bylo realizováno velké množství akcí, nebo v oblasti provozní, která garantovala udržitelný rozvoj BZ, a to i za velmi složitých finančních podmínek.“

Doplňková činnost

Vývoj hospodářských výsledků
v letech 2009–2013

Ze zisku doplňkové činnosti bude použito 288 tis. Kč na úhradu ztráty v hlavní činnosti. 80% zbývajících částky (158,396 tis. Kč) bude přiděleno do rezervního fondu a 20% do fondu odměn (39,599 tis. Kč).

Svatby

V roce 2013 proběhlo dvaadvacet svatebních obřadů civilních, z toho sedm jich bylo církevních. Botanická zahrada v Praze – Troji platí za oázu klidu a místo, kde se mohli novomanželé oddávat romantickému snění. Nechali se inspirovat krásou přírody a naplánovali si svůj velký den právě u nás. Nabídli jsme jim ta nejkouzelnější místa, která zahrada skýtá. Terasu pod kaplí sv. Kláry, Ornamentální zahradu v místě u sekvojovců, bambusovou louku či tropický skleník Fatu Morganu. Stěny kaple sv. Kláry byly pak němými svědky novomanželům, kteří se rozhodli pro církevní sňatek.

Svatební obřady
v Botanické zahradě

7 VINICE SV. KLÁRY, VÍNO ROČNÍKU 2012

Úspěchy a vývoj

„Jen díky skvělému terroir zdejší vinice a velkému pracovnímu nasazení pracovníků botanické zahrady bylo dosaženo velmi kvalitní suroviny pro výrobu vína.“

V roce 2013 byla započata příprava na vybudování nové části vinařské naučné stezky, kterou budou tvořit historické a již velmi zřídka pěstované odrůdy révy vinné jako např. Ryzlink červený, Ryzlink aromatický, Tramín bílý či Chrupka petrželová. Genetický materiál byl získán ve Výzkumné stanici vinařské na Karlštejně. V současné době jsou v pěstebním zázemí botanické zahrady již připraveny sazenice, které budou vysazeny v roce 2014 ve vinohradu v návštěvnickém okruhu u kaple sv. Kláry. Mimo to proběhla i pravidelná dosadba asi dvou set kusů rostlin za uhynulé révové keře.

Co se týče hodnocení letošního roku z pohledu vegetačního cyklu a sklizně, tak se jedná spíše o průměrný rok, a to kvůli pozdnímu nástupu vegetace, pro vývoj a dozrávání révy nevhodně rozložených srážek či špatnému počasí při vyzrávání hroznů. Jen díky skvělému terroir zdejší vinice a velkému pracovnímu nasazení pracovníků botanické zahrady bylo dosaženo velmi kvalitní suroviny pro výrobu vína.

Odrůda - druh	Cukernatost (° ČNM)	Objem (Kg)
Rulandské šedé - Pozdní sběr	21,2	1 150
Ryzlink rýnský - Zemské víno	19,0	2 220
Rulandské modré klaret - Pozdní sběr	21,2	1 700
Rulandské modré rosé - Kabinettní víno	21,2	1 100
Müller Thurgau - Zemské víno	17,5	820
Modrý Portugal rosé - Zemské víno	17,0	1 550
Neronet - Zemské víno	20,0	520
Klára - Víno	18,0	1 100
Trója - Zemské víno	18,0	1 100
Aromanc - Zemské víno	21,0	1 050
Hrozny určené pro výrobu burčáku	–	2 900

Zisk medailí v roce 2013

Müller Thurgau - pozdní sběr, ročník 2011
zlatá medaile - Výstava vín Zlechov 2013

Sauvignon - výběr z hroznů, ročník 2011
zlatá medaile - Výstava vín Zlechov 2013

Müller Thurgau - pozdní sběr, ročník 2012
Vítěz Grand testu pro časopis Wine and Degustacion

Rulandské modré - rosé, kabinettní víno, ročník 2012
bronzová medaile - Národní soutěž vín (Salon vín) Praha 2013

Rulandské modré - výběr z hroznů, ročník 2012
stříbrná medaile - Výstava vína Hlohovec 2013

Rulandské modré - výběr z hroznů, ročník 2011
zlatá medaile - Prague Wine Trophy 2013

Rulandské šedé - výběr z hroznů, ročník 2012
zlatá medaile - Prague Wine Trophy 2013
stříbrná medaile - Výstava vína Hlohovec 2013
nominace do Národního salonu vín 2013

Ryzlink rýnský - kabinettní víno, ročník 2012
nominace do Národního salonu vín 2013

Bílé z botanické (cuvée Ryzlink rýnský a Rulandské šedé)
české zemské víno, ročník 2012
nominace do Národního salonu vín 2013

8 STAVEBNÍ ČINNOST

Rozvoj expozic

Na úvod jen ve stručnosti

Proběhla realizace stavby zázemí zahradníků Areálu Sever (Statek) s návštěvníckými toaletami.

II. etapou sanačních úprav obj. č. p. 144 byly stavební práce na objektu dokončeny.

Byla zrealizována stavba zkapacitnění vstupu u pokladny na severu zahrady vč. Odclonění kompostu, které je součástí Promenády k pivoňkové louce.

Byla zbudována cisterna na dešťovou vodu u fóliového skleníku. Dokončena realizace Sanace vlhkosti zdiva a úprav okolí Kaple sv. Kláry.

Proběhla realizace napojení stezky Sv. Čecha vedoucí podél východního oplocení zahrady na ul. K Pazderkám.

Příprava i realizace stavebních úprav štolý skleníku Fata Morgana.

Byla zhotovena prováděcí dokumentace stavby Areálu Západ – 2. Etapy vstupní expozice a občerstvení.

Obří tvarovaný tis ve vstupu do školky Solitair jasně demonstruje unikátnost zahradnické práce

Japonská zahrada

Rekonstrukce pokračovaly směrem k obohacení o tradiční japonský prvek – kamenné moře – zahradu Karesansui. Tento architektonický prvek symbolizuje moře znázorněné za pomoci pečlivě hrabaného štěrku s ostrovy ztvárněnými pečlivě vybranými kameny. Vše je doplněno tvarovanými dřevinami představujícími lesnatá pohoří, či stromy ošlehávané větry na skalních útesech. Dřeviny byly vybrány jedinec po jedinci ve specializované belgické školce Solitair.

Vykládka pečlivě tvarovaných tisů z kamionu z Belgie.

Kamenné moře po několika týdnech práce těsně před dokončením.

V žádné japonské zahradě nemůže chybět symbolická lampa. Nově byla nainstalována lucerna Katsuba pocházející z dílen japonských mistrů.

Cibulová skalka

Skalka zarůstající přesemeňujícími druhy cibulovin a potřeba druhového zhodnocení expozice vyřešilo odštěpení celého půdního profilu, nahrazeny drenážovaným substrátem a novou výsadbou. Druhová skladba zahrnuje drobné cibuloviny, skalničky a české šlechtění smrkových čarovníků.

Expozice Medonosné rostliny a včely

Od ledna 2013 jsme intenzivně pracovali na zadání výběru zpracovatele ideového návrhu nové expozice, která by atraktivním a zároveň edukativním způsobem seznamovala návštěvníky se životem včel i dalších druhů hmyzu v návaznosti na druhy medonosných rostlin. Ve výběrovém řízení byla vybrána zahradní architektka Klára Nepustilová, která zpracovala ideový návrh včetně návrhu edukačních prvků expozice Medonosné rostliny a včely.

Po důsledné projektové přípravě začaly probíhat první terénní práce. Vyčištění a hrubá modelace pozemku spolu s následnou kultivací půdy připravila podmínky pro osetí speciálně namíchanou směsí lučních bylin s důrazem na medonosné rostliny. Dále proběhla realizace dvou ze tří plánovaných kamenných zídek. Na stavbu byl použit mořinský vápenec precizně skládaných tzv. na sucho bez pomoci betonu nebo jiných pojidel. Vzniklé spáry by měly v budoucnu posloužit jako domovy pro samotářské včely nebo čmeláky. Vysadily se první dřeviny ze skupiny alternativních ovocných druhů.

Vápenecové zídky vytvářejí dvě terasy

Geografické celky

Největší nově připravovaná expozice lesních biotopů mírného pásma byla obohacena o cca 236 jedinců dřevin ve výčtu přes 100 taxonů. Ve většinovém poměru se jedná o rostliny pocházející ze expedičních sběrů BZ v Číně v letech 2003, 2004, 2006 a 2007.

Vysazované rostliny jsou především větších rozměrů a je proto nutné používat mechanizaci

Závlahová soustava

Úspornější vodní hospodářství s lepším využitím tlakových poměrů podpořilo instalaci centrálního ovládání závlah. Přibylo několik závlahových větví v trávnicích, trvalkových výsadbách i páteřní rameno v geografických celcích.

Výsuvné, automaticky ovládané trysky pomáhají šetřit vodou i správně načasovat závlivku

Rašeliniště

Pokračující sukcese biotopu, vedoucí k omezování žádoucí druhové rozmanitosti ve prospěch druhů jako jsou sítiny, přeslička či rákos, rozhodla o celkové rekonstrukci expozice. Po opatrném sejmutí vrchní vrstvy rašeliníku, přesadbě kolekce masožravých rostlin a rašeliništních dřevin došlo k vytěžení plevelnými oddenky prorostlé rašeliny. Následovala výměna drenážní kačírkové vrstvy, oprava hydroizolace a návoz nové rašeliny o mocnosti až 1,5 metru a o objemu cca 180 m³.

Obrovské hmoty materiálů bylo nutné přemístit pomocí těžké techniky

Cestní síť

Z důvodu zvyšující se návštěvnosti venkovních expozic i využívání dalších částí pozemků zahrady návštěvníky byly nově zřízeny mlatové cesty a zrekonstruovány stávající. Celková výměra nových tras se pohybuje okolo 430 m a výměře asi 1000 m². Na realizaci cest byl využit recyklovaný materiál z deponie výkopku ze stavby skleníku Fata Morgana.

Mlatové cesty byly hutněny ze tří souvrství. Výsledkem je dobře propustná vysoce zatěžová cesta

Pomocí zapůjčené třídičky vznikly tři frakce využitelné pro realizaci cest, skalek či míchání substrátů

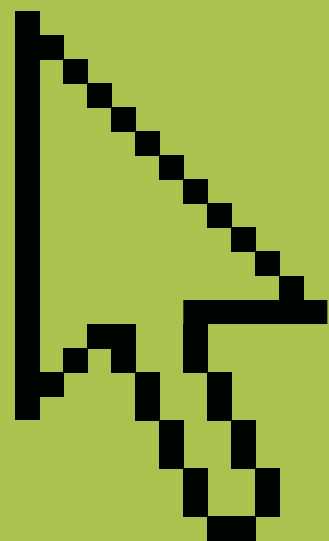
Plán

Zpracování projektů sanací objektů Trojská 148 a Fokusu. U objektu Fokus je v plánu i realizace sanace vč. odkanalizování. Zpracování kompletní projektové dokumentace, projednání s dotčenými subjekty a realizace stavby, odvodnění páteřní komunikace na vinici sv. Kláry. Dokončení projektu, projednání a realizace instalace rozhledny akad. soch. Čestmíra Sušky. Kompletní projektové práce vč. projednání v rámci platné legislativy stavby. Úpravy expozice u zázemí zahradníků a stavby promenády u severního samoobslužného vstupu. Příprava i realizace stavby oplocení sever u biokoridoru. Zpracování projektové dokumentace, inženýrská činnost a zahájení vlastní realizace stavby Expozice medonosných rostlin a včel. Projektová dokumentace stavby altánu v Ornametální zahradě včetně inženýrské činnosti. Návrh a projednání dokumentace vodního prvku ve vinici sv. Kláry. Studií proveditelnosti budou zahájeny projektové práce na vyřešení závlahového systému pro botanickou zahradu přivaděčem z Vltavy. Ke stavbě vnitroareálového vodovodního řadu plánujeme zpracování projektové dokumentace, její projednání v rámci legislativy i vlastní realizaci stavby. Záměrem zahrady je realizace důstojného vstupu do zahrady z ul. Nádvoří. V tomto roce bychom chtěli zajistit zpracování projektů, jejich projednání i následnou realizaci stavby. Záměrem zahrady je také v tomto roce vybudovat přístřešek na zimování subtropických rostlin. V rámci oprav pak stavební úpravy střechy provozní budovy Areálu Západ, opravu viniční zdi a výměnu a rekonstrukci části opláštění skleníku Fata Morgana. Pro zahradu významným by mělo být i znovuzahájení projektových prací na již několik let plánované stavební akci sklípku a sociálního zařízení na vinici sv. Kláry.

?

9 TECHNOLOGIE

V letošním roce jsme nastavili a zprovozнили novou IT infrastrukturu (servery, záložní systém, telefonní ústřednu, atd.). S přechodem na novou infrastrukturu jsme také zmodernizovali a zrychlili nové spojení mezi důležitými body v BZ, které jsme navíc pro lepší kontrolu osadili lepšími a výkonnějšími switchy. Touto modernizací jsme vyřešili časté problémy s nefunkční technikou (turnikety a pokladny).

Použitím nových serverů jsme získali možnost plné správy techniky, která je v majetku BZ. Pro lepší pohodlí našich zaměstnanců se v nynější době provádí instalace novějších OS Windows 7 (lepší kompatibilita mezi servery a pracovními stanicemi, atd.).

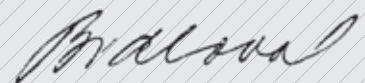
Z tohoto důvodu jsme zmodernizovali pokladnu ve vinotéce (samostatná pokladna, tiskárna daňových dokladů, čtečka čárových dokladů). Pokladna je vybavena dotykovým displejem, takže práce obsluhy je příjemnější a pohodlnější.

10 PODĚKOVÁNÍ, TÝM BOTANICKÉ ZAHRADY

Rok 2013 byl rokem obrovského pracovního vypětí, a tak pravidelní návštěvníci mohli takřka v přímém přenosu sledovat změny na venkovních expozicích. Ve skleníku Fata Morgana se podařilo za provozu - bez jediného dne nuceného uzavření pro návštěvníky - vyměnit část polykarbonátových oken a zrekonstruovat štolu propojující sukulentní část s částí nížinnou. Návštěvnost vzrostla o téměř 20 000 návštěvníků, vyšší byly i tržby ze vstupného. Ve všech expozicích přibýlo množství zajímavých rostlin i prvků návštěvnické vybavenosti.

Za to všechno děkuji všem kolegům, bez jejich usilovné každodenní práce by to nebylo možné.

Věra Bidlová

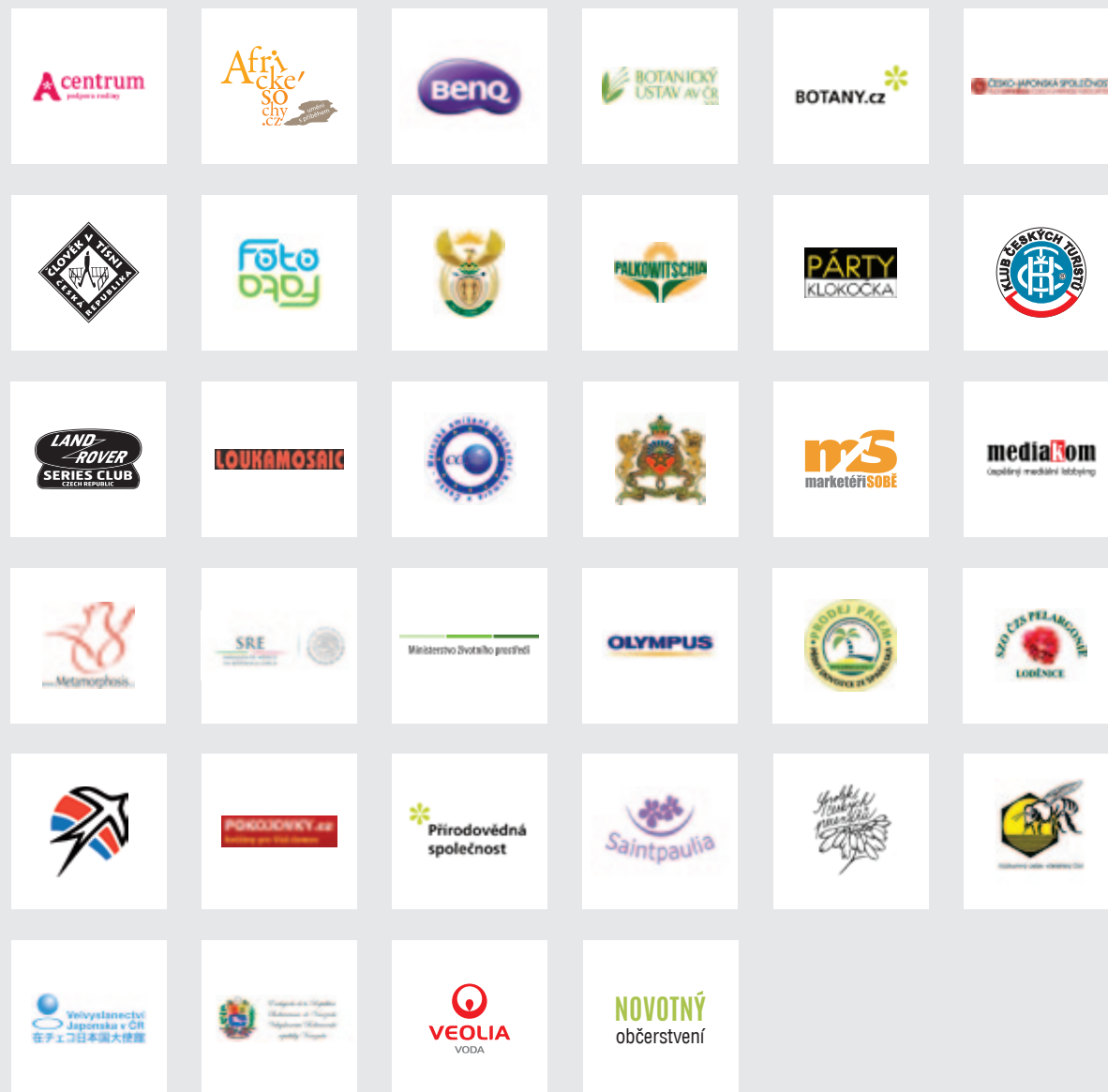
Tým Botanické zahrady hl. města Prahy

Ing. Martin Beránek, Ph.D. – kurátor vinice sv. Kláry
Hana Bernhardtová – zahradnice Areálu Střed
Mgr. Věra Bidlová - ředitelka
Zdeněk Brendl, DiS. – administrátor IT
Ing. Iveta Bulánková – kurátorka hlíznatých rostlin
Dagmar Čížková – zahradnice
Petr Dienstbier – zahradník
Marek Doubek – údržbář, automechanik
Ing. Markéta Dušková – zahradnice
Markéta Dušková – zahradnice
Ing. Martin Dvořák – kurátor tropických rostlin
Ing. Vladimíra Egertová – technologka, vedoucí pracovnice ve vinici sv. Kláry
Lumír Fabiánek – vedoucí pracovník údržby zeleně
Jaromír Farka – zahradník
Mgr. Jan Fiala – vedoucí oddělení doplňkové činnosti, marketingový specialista
Pavel Florian, DiS. - grafik
Šárka Gavendová – zahradnice
Alexandr Gorskij – zahradník
Ing. Petr Hanzelka, Ph.D. – kurátor trvalek a trav
Dana Hejná – vedoucí pracoviště Areálu Sever
Petr Horáček – zahradník
Klára Hrdá – referentka pro PR
Jan Hruška - fytopatolog
Zuzana Hubáčková – vedoucí pracoviště Areálu Jih
Ing. Eduard Chvosta – vedoucí zahradník
Petra Jabůrková – pokladní, referentka správy majetku
Karel Ješátko – vedoucí oddělení údržby
Bc. Eva Ješátková – zahradnice
Bc. Václav Jůzko, DiS. – stavební technik
Jitka Kadlecová – referentka doplňkové činnosti

Pavína Kameníčková – zahradnice
Ing. Miloslav Karpíšek – skladník, nákupčí
Aleš Kautský – vedoucí oddělení technologií
Marta Klinderová - lesnice
Michael Kofránek – zahradník
Ing. Barbora Kolářková, MSc. – náměstkyně pro marketing a PR
Jana Košvancová – účetní, fakturantka
Hana Kovaříková - produkční
Eva Krainová – zahradnice
Jan Kratochvíl - hlídač
Petra Kuklová – zahradnice
Lenka Kundráťová – zahradnice
Vlasta Lédlová – zahradnice
Ing. Klára Lorencová – kurátorka tropických rostlin
Lucie Malaníková – zahradnice
Jana Martinková – zahradnice
Lucie Martišková, DiS. - produkční
Petr Mihalík – údržbář, automechanik
Jana Morávková – zahradnice
Milan Nárovec – údržbář, automechanik
Ing. Alena Nekolová – pracovnice laboratoře tkáňových kultur
Zdeňka Němcová – vedoucí pracovnice Areálu Západ
Petr Novák – zahradník
Ing. Alena Nováková, Ph.D. – kurátorka letniček, dvouletek, balkonových rostlin a cibulovin
Josef Novotný - provozář
Mgr. Eva Novozámská – metodička pro vzdělávání
Jan Ovčáček – zahradník
Petra Panchártková – zahradnice
Bohdana Paspová - lesnice
Otakar Pavel - údržbář
Vladimíra Pávová – vedoucí pracovnice Areálu Střed
Ing. Radka Pešková, Ph.D. – provozně-ekonomická náměstkyně
Margarita Pítrová – účetní, finanční referentka

Ivana Platilová – zahradnice
Blanka Pokorná – zahradnice
Ludmila Poláková - produkční
RNDr. Mgr. Jan Ponert – kurátor tropických rostlin
Ing. Lenka Prokopová – vedoucí produkce akcí
Bc. Sylvie Raušová, DiS. – zahradnice
Kateřina Roková, DiS. – zahradnice
Martina Romaniuková – zahradnice
RNDr. Vlastimil Rybka, Ph.D. – kurátor tropických rostlin
Ing. Romana Rybková – kurátorka tropických rostlin
Bc. Petr Seemann – zahradník
RNDr. Pavel Sekerka – kurátor, evidence rostlin
Jana Schmidtová – účetní, finanční referentka
Renata Schmidtová - produkční
Lukáš Sikora – zahradník
Mgr. Jarmila Skružná – kurátorka hajních a užitkových rostlin
RNDr. Eva Smržová – náměstkyně pro odbornou činnost
Otakar Steinbach – pracovník stavebního oddělení
Stanislav Suchan - lesník
Jan Svatoš – zahradník
Milan Svoboda – zahradník
Rudolf Svoboda – lesník, těžař
RNDr. Jaroslav Škopek – zahradník
Ivana Tomková – vedoucí stavebního oddělení
Ing. Petr Vacík – vedoucí Faty Morgany
Petr Veselý - zahradník
PhDr. Eva Vítová – metodička pro vzdělávání
Jiří Vlček – zahradník
Jan Vlk – referent technologií
Regina Zachová – vedoucí sekretariátu, personalistka

11 MEDIÁLNÍ PARTNEŘI A SPONZOŘI

Hlavní partneři

